

SIDG SLOVENSKI DRŽAVNI GOZDOVI,
interni časopis, oktober 2019, št. 10

ISSN 2670-4242

Korenina

Uspešno poslovanje
v prvi polovici leta

Snežnik ima
novega direktorja

Organizirali smo
državno tekmovanje
gozdnih delavcev

Osebnostno s tekmovalci
SiDG ekipe

V slovenskih gozdovih
je vse manj smreke in
vse več bukve
ter drugih listavcev

Kako z gozdovi gospodari
švedsko državno podjetje

Letna konferenca
evropskega združenja
upravljalcev
državnih gozdov

Bo jesenov ožig spremenil
sestavo naših gozdov?

Zeleni bor
(*Pinus strobus*)

Izmerili smo
logaško smreko

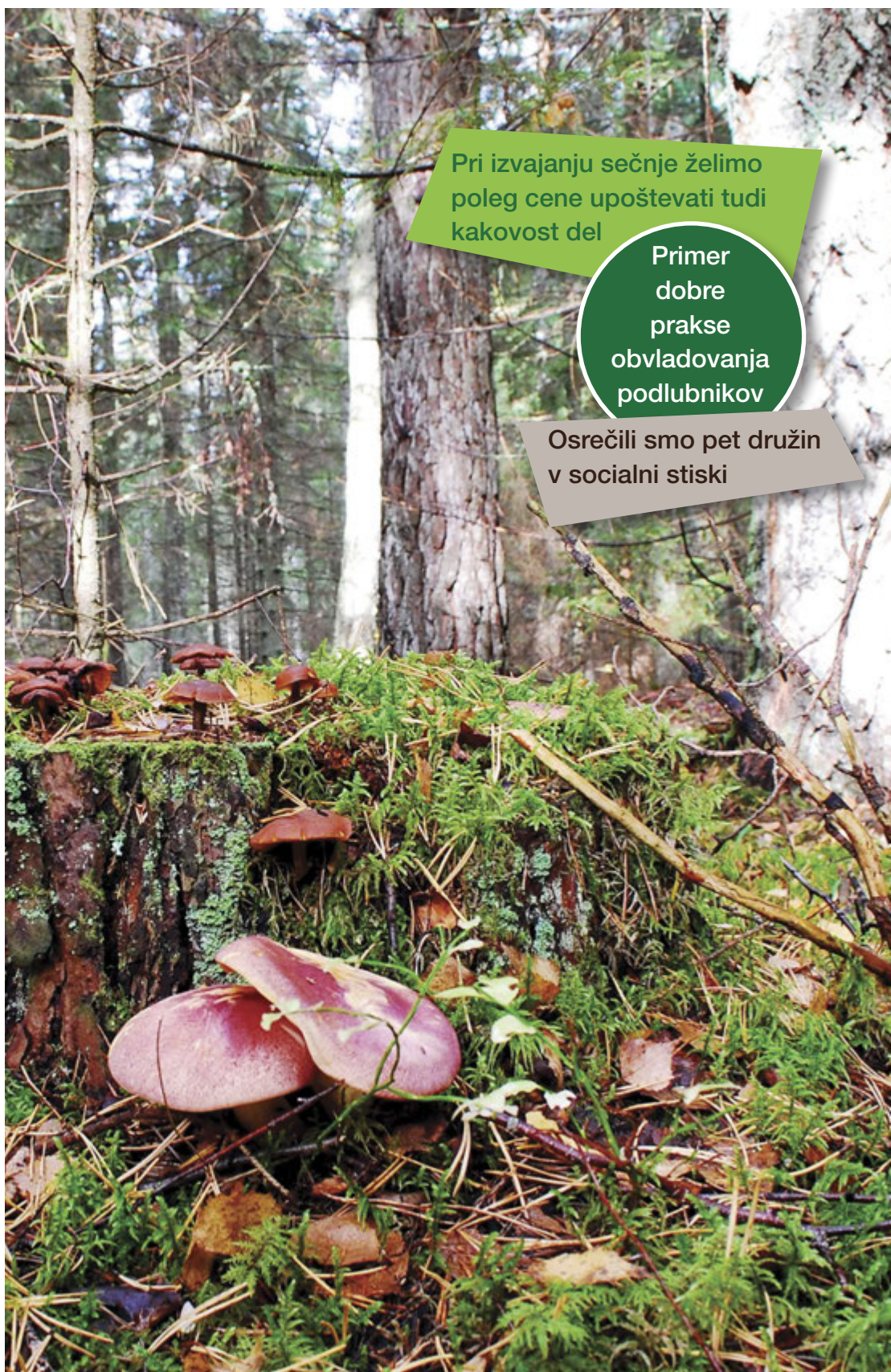
Na jubilejnem srečanju
Pro Silve o pobudah iz
Slovenije in stanju v Evropi

Odprli smo obnovljeno
gozdno pot do izvira Sotle

Pri izvajanju sečnje želimo
poleg cene upoštevati tudi
kakovost del

Primer
dobre
prakse
obvladovanja
podlubnikov

Osrečili smo pet družin
v socialni stiski

Spoštovane sodelavke, spoštovani sodelavci in drugi bralci naše Korenine!

Pred vami je nova številka Korenine. V zadnjih šestih mesecih se je zgodilo veliko stvari, tako da vseh ne bom mogel omeniti. Dotaknil se bom samo najpomembnejših, veliko pa boste o dogajanju v našem podjetju izvedeli, ko boste prelistali celo Korenino.

Naj začnem pri našem najpomembnejšem sektorju – gozdarstvu. Tudi letos smo imeli povečan obseg sanitarnih sečenj, ki pa so bila neenakomerno razporejena po državnih gozdovih. Sanitarni posek je bil predvsem posledica prenamnožitev podlubnikov, na območju PE Maribor pa tudi vetroloma. Izvajanju sanitarne sečnje smo prilagodili druge dejavnosti, predvsem s tem, da smo omejili izvajanje rednih sečenj ter preusmerili prodajo GLS. Gozdarstvo skupaj s prodajo zasleduje letni plan in pričakujemo, da bomo letos dosegli zastavljene cilje.

Še zlasti sem zadovoljen, da smo na podlagi izkušenj iz minulega težkega leta, ko smo bili predmet številnih inšpekcijskih postopkov, letos naredili korak naprej pri organizaciji dela in urejenosti poslovnih procesov. Naši sodelavci v sektorju gozdarstva vlagajo ogromno truda v vzpostavitev sistema, ki bo čim bolj zmanjšal tveganja za naše zamude pri izvajanju sanitarnih odločb. Vzporedno se posvečamo vzpostavitvi sistemskih rešitev, ki nam jih je obljubila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Ponosen sem tudi na rezultate sektorja za nepremičnine, ki je presegel cilje in moja pričakovanja.

Naj poudarim, da je nadzorni svet na začetku oktobra sprejel plan poslovanja za leto 2020, ki je dobra podlaga za naše nadaljnje delo. Zadali smo si, da bomo prodali 1,275 milijona kubičnih metrov gozdnih lesnih sortimentov. V času, ko pišem ta uvodnik, ostaja odprto samo vprašanje investicij, ki jih mora s strategijo potrditi še vlada. Med njimi je tudi težko pričakovana gradnja poslovne stavbe, pri kateri smo očitno trčili na različne, tudi povsem zasebne interese nekaterih akterjev, ki spodkopavajo naš projekt. Toda tako, kot smo prešli vse dosedanje ovire, verjamem, da bomo tudi to in da bomo rešili tudi problem zagotovitve normalnih delovnih razmer na sedežu družbe v Kočevju.

O SiDG je v zadnjih dveh mesecih v gozdarski javnosti in širše veliko odmevalo. Prvič smo namreč prevzeli organizacijo državnega tekmovanja gozdnih delavcev. Upam si trditi, da SiDG ni zadnjič organiziral tega tekmovanja. Še več. Morda so tudi zamislili, da bi Slovenija gostila svetovno prvenstvo gozdnih delavcev, bližje, kot so bile pred 21. septembrom. Dokazali smo namreč, da znamo ta dogodek organizirati na zavidljivo visoki ravni. Našo vlogo v gozdarstvu pa so prepoznali tudi ponudniki mehanizacije, ki nas že nagovarjajo, naj organiziramo podoben sejem, kot je avstrijska Austrofoma.

Naj tik pred koncem posebej pozdravim nove sodelavce, ki smo jih v svoje vrste sprejeli v zadnjih mesecih. SiDG vztrajno raste, se izboljšuje in napreduje, kar je nujno za uresničevanje postavljenih ciljev. Vesel sem, da ravno v teh dneh vzpostavljamo lastno gozdno proizvodnjo tudi na območju PE Postojna, potem ko smo jo lani že vzpostavili najprej na območju PE Kočevje in konec leta še na območju PE Maribor. Še zlasti v času povečanega obsega sanitarnih sečenj in odpiranja gozdnih cest se je odločitev za vlaganje v lastno gozdno proizvodnjo izkazala za več kot upravičeno.

Ob vseh kadrovskehi dopolnitvah pa bi omenil še imenovanje novega direktorja hčerinskega podjetja Snežnik Roberta Kravice. Snežnik še naprej sledi strategiji, ki jo ima družba SiDG glede predelave lesa, ter s tem izpolnjuje enega izmed njej zapovedanih ciljev.

Pred nami so samo še slabi trije meseci tega poslovnega leta. Rezultati poslovanja kažejo, da bomo cilje dosegli in da bomo decembra lahko z zadovoljstvom zrl v minule mesece.

Zlatko Ficko, glavni direktor

SiDG

Slovenski Državni Gozdovi

Korenina,

interno glasilo družbe
Slovenski državni gozdovi d.o.o.
ISSN 2670-4242

Izdaja:

Slovenski državni gozdovi d.o.o.,
Rožna ulica 39, Kočevje

Naklada:

500 izvodov

Urednica:

Suzana Rankov

Uredniški odbor:

Zlatko Ficko, glavni direktor,
Darja Derganc, direktorica za FRK,
Marta Briški, vodja sektorja za splošne zadeve, Miha Zupančič, vodja kabineta,
mag. Janez Zafran, vodja sektorja za prodajo in logistiko, Šeherezada Delić, vodja sektorja za nepremičnine,
dr. Robert Robek, vodja sektorja za gozdarstvo, Branko Štunf, vodja PE Ljubljana, Ernest Ruter, vodja PE Maribor, Zvonimir Žagar, vodja PE Kočevje, Tomi Ivanič, vodja PE Postojna, Roman Zadnik, varstvo pri delu in varovanje, Suzana Rankov, služba za odnose z javnostmi, mag. Katarina Stanonik Roter, služba za odnose z javnostmi.

Fotografija na naslovnici:

Dreamstime

Oblikovanje in prelom:

Salomon d. o. o., Ljubljana

Tisk:

MAT-FORMAT d. o. o. Ljubljana

Revija Korenina je tiskana na papirju s FSC certifikatom.

Uspešno poslovanje v prvi polovici leta

Poslovanje so v prvi polovici leta še vedno zaznamovali sanitarna sečnja vetroloma in s podlubniki napadenih dreves, neugodne vremenske razmere in težave na trgu gozdnih lesnih sortimentov, ki je pod močnim vplivom sanitarne sečnje v sosednjih državah.

Kljub temu nam je uspelo količinsko posekati toliko kot v istem obdobju lani, medtem ko je bila prodaja gozdnih lesnih sortimentov celo za petino večja kot v prvih šestih mesecih minulega leta. Rezultate je začelo kazati tudi vlaganje v lastno gozdno proizvodnjo, ki je količino posekanega lesa v primerjavi z istim obdobjem lani potrojila, medtem ko so se količine lesa, prepepljene z lastnimi tovarnjaki, skoraj podvojile.

V prvih šestih mesecih smo posekali skupaj 616 tisoč kubičnih metrov in prodali 676 tisoč kubičnih metrov. To je sicer nekoliko pod načrtom za to leto, vendar na ravni lanske realizacije oziroma nad njo. Na podobni ravni kot lani ob tem času so tudi prihodki, ki so sredi leta znašali več kot 33 milijonov evrov.

Povprečna prodajna cena na kamionski cesti je znašala 49,01 EUR/m³, medtem ko je načrtovana povprečna prodajna cena 52,40 EUR/m³. Zaradi korekcije dolgoročnih cenikov nam je v drugem četrtletju (49,31 EUR/m³) uspelo dvigniti povprečno ceno glede na raven cene prvega četrtletja (48,77 EUR/m³). Upadanje cen lesa na avstrijskem trgu bo imelo v prihodnjih mesecih še vedno negativen vpliv na prodajne cene GLS v dolgoročnih pogodbah. Na povprečne prodajne cene imajo vpliv tržne razmere v Avstriji (neposredno vezano na cene v dolgoročnih pogodbah), Italiji (predvsem na les slabše kakovosti) ter čedalje bolj tudi sanacije škod zaradi ujma ter hitrega povečevanja obsega škod zaradi podlubnikov v srednji Evropi. Zaradi tega lahko z večjo verjetnostjo pričakujemo nadaljevanje neugodnih cenovnih gibanj na srednjeevropskem trgu.

Za načrtovanim zaostaja tudi poslovni izid iz poslovanja, vendar je ta za skoraj četrtino višji kot

v prvem polletju prejšnjega leta. To je posledica večje prodaje. Odstopanje poslovnega izida iz poslovanja v primerjavi z načrtovanim je na drugi strani posledica manjše prodaje in bistvenega vpliva povprečne prodajne cene, ki je nižja od načrtovane.

Povprečen strošek sečnje in spravila v prvih šestih mesecih je znašal 17,56 EUR/m³, medtem ko smo načrtovali, da bo 20,00 EUR/m³, kar je ugodno vplivalo na načrtovane stroške v prvem polletju. Lani, ko smo beležili tako rekoč samo sanitarno sečnjo, je bil povprečni strošek sečnje

Tekst:

Darja Derganc, finančna direktorica

in spravila sicer še občutno višji, saj je znašal kar 23 EUR/m³.

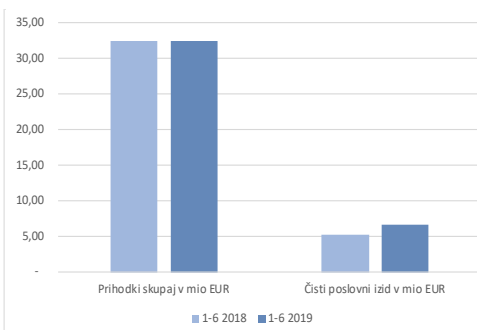
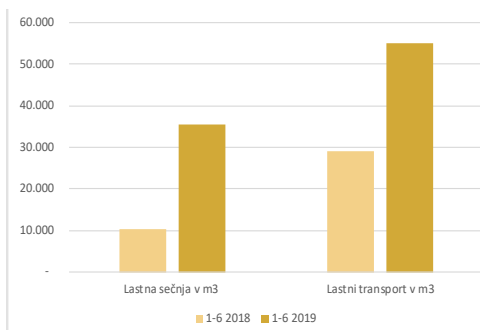
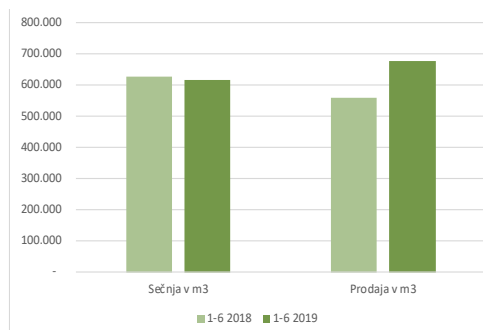
Posebej je treba omeniti tudi razpolaganje z nepremičninami. V prvem polletju 2019 je bilo na področju nakupov sklenjenih 108 pogodb o nakupu gozdnih zemljišč, na podlagi katerih je bilo v last Republike Slovenije pridobljenih skupaj novih 627,9 hektarja površin, od tega 444,2 hektarja gospodarskega gozda ter 183,7 hektarja gozda na varovalnih območjih. Pridobljenih je bilo tudi 101,3 hektarja solastninskih deležev (pomen za učinkovitost gospodarjenja z gozdom), v obmejnem pasu (uresničevanje širšega nacionalnega interesa na tem področju) je bilo odkupljenih 283,5 hektarja gozdnih zemljišč. V celotnem letu 2018 je bilo skupno za 461,2 hektarja nakupov. Letošnji polletni indeks glede na celotno leto 2018 tako znaša 136 odstotkov.

KDO JE NOVA FINANČNA DIREKTORICA?

Darja Derganc je položaj direktorice za finance, računovodstvo in kontroling prevzela v začetku maja, potem ko je prejšnji finančni direktor Dejan Kaisersberger našel druge delovne izzive. V 24 letih delovne dobe je z opravljanjem različnih funkcij na področju financ, računovodstva in kontrolinga pridobila bogate izkušnje in poslovno znanje. Po končanem študiju na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je pridobila izobrazbo univerzitetni diplomirani ekonomist, je svojo poklicno pot začela v novomeškem podjetju Novoteks Tkanina, in sicer kot vodja računovodstva, in ga po sedmih letih zaradi povabila k sodelovanju, ki ga je dobila od Novolesa, d. d., kot direktorica sektorja za gospodarjene zapustila. V Novolesu se je podrobneje seznanila s procesi predelave lesa: od žage, decimirnice in lakirnice do proizvodnje pohištva. Nekaj časa je delovala tudi kot članica nadzornega sveta Pohištva Brežice, d. d. Poklicno pot je nadaljevala pri proizvajalcu mobilnih hišic Adria Dom iz Črnomlja kot direktorica sektorja ekonomike. Odgovorna je bila za finance, računovodstvo, kontroling in informatiko. Sodelovala je pri vseh ključnih projektih v podjetju, recimo pri zamenjavi informacijskega sistema, več projektih prenove procesov ... Sektor ekonomike je vodila 12 let, v tem obdobju je dvakrat bila tudi kot vršilka dolžnosti direktorja. Do zaposlitve na SiDG je bila od lani zaposlena kot izvršni vodja za kontroling in finance v podjetju Elvez.

Navdušujejo jo razvoj poslovanja, ustvarjanje vrednosti, reševanje izzivov in inovativnost tako procesov kot tudi izdelkov. Prosti čas preživlja aktivno skupaj s partnerjem, hčerko in sinom, če je le možno, ob morju. Če ga še kaj preostane, pa ob dobri knjigi.

Tekst: **Suzana Rankov**

NOVICE S TERENA

POSLOVNA ENOTA LJUBLJANA

Poleg rednih zadolžitvev pri upravljanju državnih gozdov smo na Poslovni enoti Ljubljana izvedli prve ukrepe za poudarjanje socialnih funkcij gozdov. V ta namen smo maja na gozdnem obratu Podčetrtek uredili in označili pot do mejne reke Sotle, postavili informativne table ter uredili prostor za počitek. Junija smo na Golovcu nad Ljubljano postavili štiri hrastove klopi, ki so namenjene sprehajalcem in rekreativcem v tem ljubljanskem mestnem gozdu.

Gozdno proizvodnjo še vedno prilagajamo sanitarnim sečnjam. V obratih Bled-Jezersko in Ljubljana-Kranj pospešeno izvajamo sečnje lesa, napadenega s podlubniki. Na območju gozdnega obrata Podčetrtek je juljski vetrolom poškodoval gozdove na Boču, v Rogaški Slatini in Podčetrtku. V gozdnogospodarski enoti Podčetrtek je po prejetih odločbah ZGS poškodovanega drevoja v višini 80 odstotkov možnega letnega poseka. Večino vetroloma nam je že uspelo sanirati. V rokih so se sanirali vsi iglavci, medtem ko se dela niso zaključila le v najzahtevnejših odsekih, kjer prevladujejo listavci. Vetrolom je bil tudi v gozdnem obratu Litija, natančneje v kompleksu gozdov v Šmartnem pri Litiji. Po ocenah količina poškodovanega drevoja znaša okoli 5.000 m³. Na področju negovalnih in varstvenih del na PE Ljubljana največ pozornosti namenimo obnovi gozdov, poškodovanih v ujmah. Tako smo spomladi uspešno posadili in obnovili 57 hektarjev površin. V poletnih mesecih smo intenzivno izvajali obžetje površin, ki smo jih obnovili v projektu PRP. Predvidevamo, da nam bo do konca kole-darskega leta uspelo izvesti vsa načrtovana gojitvena in varstvena dela. Na območju gozdnega obrata Laško v kompleksu Jatna smo skupaj z ZGS postavili 5 novih gnez-dilnic za poudarjanje ekoloških funkcij gozdov. Septembra smo končali gradnjo dveh novih odsekov gozdnih cest v gozdnem obratu Ljubljana-Kranj, in sicer v gozdnogospo-darski enoti Železniki. Cesti skupaj merita 1.428 metrov. Zaradi ujma iz leta 2018 smo na območju Podstoržiča in Komatevra v gozdnem obratu Bled-Jezersko posebno pozornost namenili sanaciji gozdnih cest, ki nam omogočajo odvoz in realizacijo sani-tarnih sečenj. Sanacijo več delov gozdnih cest v dolžini treh kilometrov smo končali julija. V minulem mesecu smo končali še rekonstrukcijo ceste Virnekova karavljia, na začetku oktobra pa se je objavil razpis za gradnjo nove gozdne ceste Kozji vrh, ki bo odprla večji gozdni kompleks - osojni del Podstoržiča.

Tekst: **Branko Štunf**, vodja PE Ljubljana
Matija Špacapan, pomočnik vodje
PE Ljubljana

POSLOVNA ENOTA KOČEVJE

V zadnjem obdobju sta delo v naši poslovni enoti močno zaznamovala napad podlubnikov in vetrolom, ki ga je povzročila supercelična nevihta nad Kočevjem na začetku julija 2019.

Po zakonu je stanje, ko je treba posekati več kot 400.000 m³ in je škoda večja od določenega praga, razglašeno za naravno nesrečo. Na območju Slovenije je bilo od maja do sredine avgusta zaradi napada podlubnikov izbranih za posek 517.000 m³. Ocenjena škoda je bila po poročanju več kot 10 milijonov evrov. Napad podlubnikov se je močno povečal julija in avgusta. Med najbolj poškodovanimi območji je tudi Kočevje, kjer je bil v letu 2017 močan vetrolom, manjši pa tudi v letu 2018. Zaradi vetroloma je bilo v letu 2019 pričakovati prenamnožitve podlubnikov. Avgusta so bili zabeleženi tudi večji vročinski vali, ki so še pospešili razvoj podlubnikov.

Do konca septembra je bilo v državnih gozdovih na območju OE Kočevje izdanih 1436 C-odločb v skupni količini nekaj manj kot 180.000 bruto m³. Odločb zaradi napada podlubnikov je bilo 1.282 v skupni količini 155.800 m³. Napovedi napada do konca leta so še med 30.000 in 40.000 bruto m³ v drevoja. Na OE Novo mesto smo imeli izdanih 258 odločb v skupni količini 26.500 bruto m³. Tako ima PE Kočevje do konca septembra skupaj izdanih 1.694 odločb v skupni količini 206.500 m³. Od tega je bilo zaradi lubadarja odkazano 182.300 bruto m³.

Za reševanje pereče problematike smo se morali kadrovske in organizacijske reorganizirati.

Poleg napada podlubnikov smo na območju Kočevja 8. julija doživeli supercelično nevihto, ki nam je po zadnjih ocenah poškodovala okoli 20.000 m³ dreves. Najbolj so bile poškodovane enote Mozelj, delno Stojna in Poljanska dolina. Poškodovanih je bilo 85 odstotkov dreves, večina je bila polomljenih, delno pa so bila izruvana in nagnjena. Na odpiranje cest smo takoj poslali lastne proizvodne zmogljivosti in s tem omogočili dostop do poškodovanih površin. Da smo lahko takoj začeli sanacijo, je ZGS OE Kočevje izdal odločbe z ocenjenimi količinami. Večino vetroloma pa so odkazali.

K reševanju pereče problematike podlubnikov in vetroloma v letu 2019 smo pristopili z dodatnimi ukrepi že takoj na začetku leta. Maja smo izvedli postavitev 151 kontrolno-lovnih nastav. Izpeljali smo kadrovske in organizacijske prerazporeditve. Prestavili smo vodjo obrata in odpremnike z območja Novega mesta. Ustavili smo izvajanje rednih sečenj in s tem ukrepom preusmerili proizvodne zmogljivosti na območje Ko-

POSLOVNA ENOTA MARIBOR

V PE Maribor smo letos posekali in odpremili 216.000 neto m³ lesa. Večina dela je bila še vedno usmerjena v sanacijo vetrolomov (2017 in 2018) in v zadnjih mesecih predvsem v sanacijo žarišč podlubnikov, ki se pojavljajo na površinah, poškodovanih že v vetrolomih. Do zdaj smo v državnih gozdovih PE Maribor prejeli kar 640 odločb za sanacijo dreves, napadenih po podlubnikih, oziroma več kot 80.000 m³. Na območjih gozdnih obratov Radlje, Črna in Lovrenc bo to leto na žalost rekordno glede napada in potrebne sanacije podlubnikov. Za uspešno sanacijo smo morali na novo zgraditi ali rekonstruirati 15 kilometrov gozdnih vlak in jih še dodatno 15,8 kilometra usposobiti za prevoznost.

Veliko dela pri sanaciji so opravile naše lastne delovne skupine (dve traktorski in ena žičničarska). Uspešno delo naših skupin bi bilo treba čim prej nadgraditi z dodatnimi zmogljivostmi.

Zaradi povečanega obsega del smo se kadrovske okrepili v gozdnih obratih Radlje in Črna. Začasno smo dodatno zaposlili odpremnika Vranca Javernika in Primoža Dovečarja. Občasno prerazporedimo tudi zaposlene iz drugih gozdnih obratov.

V začetku junija nas je tragično zapustil vodja gozdnega obrata Črna Matej Pacek. Delo za našim prizadevnim in izkušenim kolegom je prevzel Primož Grudnik, na njegovo delovno mesto odpremnika smo na novo zaposlili Matja Šerolja.

Avgusta smo lokalno večje neurje doživeli na območju Boča, kjer je veter podrl približno 4.000 m³ predvsem listavcev.

Kljub številnim naravnim ujmam upam, da nam bo večino sestojev na področju Koroške in Dravske doline uspelo obdržati v dobri kondiciji. Da bomo lahko tudi v prihodnje kot letos septembra, ko smo številnim domačim in tujim gozdarskim strokovnjakom v okviru jubilejne konference Pro Silva 2019, prikazali dobre prakse sonaravnega gospodarjenja.

Ernest Ruter, vodja PE Maribor

čevja. Zaradi povečanega obsega del smo dodatno zaposlili pet odpremnikov gozdnih lesnih sortimentov. Mesečna proizvodnja se nam je gibala med 40.000 in 50.000 neto m³ in zalogami med 5.000 in 10.000 m³. Zaradi povečane proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov smo spet aktivirali začasna skladišča na Liku, v Straži in Kočevski Reki. V teh skladiščih so se potem izvajale dražbe gozdnih lesnih sortimentov.

Na javnih razpisih smo poskušali dobiti čim več izvajalcev za sečnjo in spravilo lesa. Pri razpisih so se pokazale posledice odhoda izvajalcev v tujino, kjer se ravno tako izvaja obsežna sanitarna sečnja. Zaradi hitrejšega izvajanja del in lovljenja rokov smo, če je bilo možno, predpisovali strojno sečnjo in izvoz gozdnih lesnih sortimentov. V sanacijo smo vključili tudi lastne proizvodne zmogljivosti, tako pri sečnji kot odvozu (osem klasičnih skupin, strojna kompozicija in 11 tovarnjakov). Na izdane odločbe sanitarne sečnje smo se zelo hitro odzvali. V okvirnem sporazumu za leto 2019 smo poleg posamičnih razpisov predvideli tudi planske sečnje. Te nam omogočajo, da izbrani izvajalec še isti dan ob prejemu odločbe začne delati.

Gozdna gojitvena in varstvena dela smo izvajali vse leto, kar ni imelo vpliva na sanacijo, saj gre pri teh delih za specifične izvajalce. Jeseni nas čaka zelo velik zalogaj sadnje okoli 127.000 sadik gozdnega drevja z vsemi spremljajočimi deli (priprava, zaščita ...). Dela bodo sofinancirana s sredstvi PRP.

Veliko smo naredili tudi glede socialnih funkcij: od izdelave vhodnega portala v Pragozd Rajhenav do vzdrževanja stez in vodnih virov. Izpeljali smo tudi dan odprtih vrat, kjer smo prikazali gozdno proizvodnjo.

Na PE dvakrat na mesec organiziramo sestanke z vodji gozdnih obratov. Na sestankih se seznanimo s tekočo problematiko, logistiko in drugimi terenskimi problemi.

Omeniti je treba še FSC kontrolo na PE in tradicionalno srečanje gozdarjev na vrhu Roga. Na začetku maja smo se udeležili tudi delavnice o podlubnikih na Pokljuki.

Zvonimir Žagar, vodja PE Kočevje

POSLOVNA ENOTA POSTOJNA

V drugi polovici leta smo v poslovni enoti Postojna sklenili dolgo obdobje sanitarnih sečenj, ki so bile posledica ujm - žleda v letu 2014 in vetroloma konec leta 2017. V vmesnem času smo zaradi posledic ujm izvajali intenzivne sanitarne sečnje za preprečevanje širitve podlubnikov. Letošnje poletje pa je bilo prvo po dolgi petih letih, ko je intenzivnost napada podlubnikov spet pristala v okvirjih razmeroma normalnih poprečnih razmer pred letom 2014.

Zaradi zmanjšane napada podlubnikov na našem območju smo lahko spet začeli izvajati redne sečnje. Te so bile že v letošnjem rednem planu bistveno manjše od tistih pred letom 2014, smo pa imeli »v zalogi« še nekaj odločb iz leta 2018, ki jih nismo izvajali zaradi prednostne izvedbe sanacije vetroloma.

Na poslovni enoti je bilo v drugi polovici leta zelo živahno tudi na kadrovskem področju. Najprej se je zgodila prerazporeditev našega odpremnikarja Tadeja Biščaka na delovno mesto v prodajni službi SiDG. Sledila je nova zaposlitev kot nadomestilo za Tadeja, in sicer smo na delovno mesto odpremnikarja zaposlili Boštjana Lemuta. Za določen čas treh mesecev smo zaposlili še Marka Melinka, ki je naša sveža pridobitev. Ne nazadnje smo dobili na poslovni enoti tudi delavce lastne gozdne proizvodnje, za začetek dve ekipi, ki ima vsaka po dva sekača in enega traktorista, ter na novo zaposlenega delovodjo Andraža Poljšaka. Obe skupini bosta začeli delati z zgibnikoma Bijol, pozneje pa so v programu zaposlitve lastne delovne sile še dve ekipi s prilagojenimi traktorji. Do konca leta pričakujem še dva voznika, ki jih bomo zaposlili po prevzemu obeh tovarnjakov.

21. septembra smo številni zaposleni na PE Postojna sodelovali pri organizaciji in izvedbi 12. državnega prvenstva gozdnih delavcev sekačev. Aktivni smo bili tudi pri spodbujanju socialnih funkcij gozda, o katerih boste več izvedeli v nadaljevanju Korenine.

Skupaj s prodajno službo smo organizirali dve izobraževanji, eno na postojnskem GGO in drugo na tolminskem GGO. Namen je bil utrjevanje znanja iz klasiranja in razvrščanja GLS. Pri tem ni manjkalo živahne izmenjave izkušenj in predstavitev tega izobraževanja, ki ga je vodil naš »stari novi« sodelavec Tadej Biščak.

Poslovna enota sledi planu prodaje. Zaradi vegetacije se poleti ni sekalo veliko listavcev. V jesenskem času zato pričakujemo večje količine listavcev. Rešitve glede prodaje iščemo skupaj s prodajno službo. Poleg prodaje po dolgoročnih pogodbah je predvideno tudi javno zbiranje ponudb. Z iglavci ni večjih težav, saj se je lubadar na našem območju pojavil v manjši meri. Les prodajamo sproti. Ker imamo minimalno količino lesnih zalog na kamionskih cestah, tudi v prihodnje ne pričakujemo večjih težav pri prodaji, če bodo načrtovani razpisi uspešni.

Tomi Ivanič, vodja PE Postojna

Boris Semenič, pomočnik vodje PE Postojna

SiDG

Slovenski Državni Gozdovi

GOZDNA PROIZVODNJA

Ob vzpostavljanju ter širjenju lastne proizvodnje in z ustreznim organizacijskim ukrepanjem se korak za korakom približujemo ciljem o racionalni, učinkoviti ter stroškovni vzdržni lastni proizvodnji. Ob tem se je ob letošnjem obsegu od lubadarja prizadetih gozdov pokazala potreba po prilagodljivosti lastne gozdne proizvodnje. Prav tako pa lastna proizvodnja pokriva izpad pri pogodbe-

nih izvajalcih, ki so del zmogljivosti preselili na sanacijo poškodovanih gozdov v sosednje države. Aktivnosti, ki vodijo k izpolnitvi osnovnega cilja glede obsega lastne proizvodnje, tečejo po načrtu.

Pri prenovi sistematizacije delovnih mest smo v lastni proizvodnji zaposlene razvrstili in umestili na tipična delovna mesta, vezana na naloge, ki jih opravljajo. Glede na zahtevnost, predvsem pa odgovornost pri ravnanju z delovnimi sredstvi družbe so se pri plačilu med posameznimi delovnimi mesti ustvarile razlike. V prihodnje bo mogoče na vseh delovnih mestih napredovati in si na podlagi dobrega dela zagotoviti boljše materialno izhodišče.

Pomembna naloga pri povečevanju storilnosti zaposlenih je oblikovati pravičen sistem nagrajevanja delavcev v gozdni proizvodnji po opravljeni količini dela. Gozdarski inštitut Slovenije je pripravil izhodišča in podlage za izračunavanje normativov, ki jih bomo povzeli v ustrezen akt. Ta bo predvidoma začel veljati do konca leta. Nagrajevanje delavcev po opravljenem delu zahteva tudi natančno spremljanje in obračunavanje opravljenih

del. Zato smo postavili model zajemanja podatkov, ki temelji na delovnem nalogu kot izhodišču, normativu, udeležbi (prisotnosti) delavca pri izvedbi predpisanih del ter njegovi učinkovitosti (opravljeni količini dela). Pripravili smo tudi sistem zajemanja podatkov o porabljenem gorivu, izkoriščenosti delovnih sredstev in naprav, porabi materiala ... Vezano na opravljeno količino dela bomo ugotavljali racionalnost pri uporabi, posledično pa tudi odnos do delovnih sredstev in naprav. Omenjeni model zajemanja podatkov bo služil predvsem za obračunavanje plač in izdelavo statistik, pomemben pa bo tudi za ugotavljanje uspešnosti delavcev pri izvajanju del in nalog, ugotavljanje udeležbe posameznika na določenem delovišču, kakšne naloge je zaposleni opravljal ...

Tudi v zadnjih mesecih smo objavili več razpisov za delavce v gozdni proizvodnji, voznike tovarnjakov in delovodjo. Ugotavljamo, da je zanimanje za zaposlitev v naši družbi zelo veliko. Uspelo nam je dopolniti ekipo na področju PE Maribor z drugim delavcem na sečnji. Prav tako smo pri strojni sečnji v Kočevju ugotovili potrebo po oblikovanju

kompletne ekipe za opravljanje predsečne s traktorjem za izvek lesa. Zato smo zaposlili še dva nova sodelavca. Drugi razpisi so se nanašali na potrebe po delovodju, voznikih in delavcih na področju PE Postojna, kjer se vzpostavlja enota lastne proizvodnje.

Proizvodne zmogljivosti na območju PE Kočevje so bile v začetku leta osredotočene na redne sečnje ter nujna s sečnjami povezana negovalna dela. Občasno smo izvajali sanitarno sečnjo. Po juniju pa se je večji del zmogljivosti preselil na varstveno-sanacijska dela. Na področju PE Maribor so že od začetka leta vse zmogljivosti zasedene s sanacijskimi sečnjami. Prav na tem območju se je lastna proizvodnja izkazala kot nujno potrebna, saj je opravila sanacije na tistih predelih, na katerih drugi izvajalci niso pokazali interesa za izvedbo del.

Zaradi potrebe po temeljitejšem nadzoru ter optimalnejši uporabi tehničnih sredstev smo v okviru oddelka gozdne proizvodnje vzpostavili tehnično službo. Zaposlili smo dva sodelavca, ki sta med uvajanjem službe prevzela v upravljanje vozila in delovne stroje, od zavarovanj do popravil in vzdrževalnih del. Pripravljata tudi izhodišča za novo zavarovalno pogodbo, sodelujeta pri oblikovanju tehničnih zahtev in karakteristik pri nabavi nove mehanizacije in vozil, pripravljata seznam vozil za izločitev in predloge za nabavo novih vozil.

Do konca leta bomo sledili naslednjim prednostnim nalogam:

- nadaljevanje aktivnosti za zniževanje direktnih stroškov gozdne proizvodnje, predvsem v povezavi s povečevanjem produktivnosti,
- aktivacija gozdne proizvodnje na področju PE Postojna,
- nadaljevanje projekta določevanja in preverjanja normativov v gozdni proizvodnji (izvajanje meritev na terenu),
- priprava tehničnih izhodišč in zahtev za nabave strojev/vozil v letu 2020, začetek priprav postopkov javnega naročanja,
- izbor in priprava delovišč za leto 2020, posebna pozornost bo na zadostni količini in primernosti delovišč za strojno sečnjo ter žičnice.

Septembra so sodelavci iz našega oddelka uspešno tekmovali na državnem prvenstvu gozdnih delavcev. Poleg Urbana Štupice in Andreja Lumbarja, ki delata na poslovnih enotah, so ekipo sestavljali še Aleš Ilc, Sebastijan Henigman in kot rezervni tekmovalec Gregor Šturm. Za uspešen nastop in doseženo mesto jim čestitam in upam, da bodo tudi v prihodnje ostali temelj ekipe SiDG.

Roman Jerman,
vodja oddelka gozdne proizvodnje

AKTUALNO IZ SNEŽNIKA

Snežnik **ima novega direktorja**

Tekst:
Suzana Rankov

Vodenje podjetja Snežnik je s 1. oktobrom prevzel Robert Krvavica, potem ko je prejšnji direktor Marjan Podgoršek zaradi novih delovnih izzivov zaprosil za predčasno pretrganje pogodbe o zaposlitvi. Izmed sedmih kandidatov, ki so se prijavili na javni razpis, izbira Roberta Krvavice ni bila težka, saj ima bogate izkušnje tako pri vodenju podjetij kot v lesnopredelovalni panogi.

Robert Krvavica se je rodil leta 1962 v Delnicah, gimnazijo pa je obiskoval v Brežicah. Po končani srednji šoli je na zagrebški gozdarski fakulteti diplomiral kot univerzitetni diplomirani inženir gozdarstva. Prvo zaposlitev je našel v Novolesu v Straži pri Novem mestu, kjer je med letoma 1986 in 1994 opravljal različne naloge in funkcije. Od pripravnika v razvojnem centru je napredoval do direktorja PC Primarne predelave lesa (žaga, decimirnica, lepilnica, lesni polproizvodi). Nato je bil direktor Novolesove žage Lignus v Straži in pozneje direktor družbe Novoles AET, kjer je uvedel zasebni odkup hlodovine. Nadaljeval je kot tehnični direktor skupine Novoles, odgovoren za tehnični razvoj in investicije ter proizvodnjo podjetij v skupini. Po letu 1998 je bil direktor podjetja za proizvodnjo pohištva Novoles Bor in podjetja Novoles Ploskovni elementi, ki se je ukvarjalo s proizvodnjo lesnih polizdelkov. Skupaj s sodelavci je bil odgovoren za sanacijo poslovanja obeh podjetij. Po Novolesu ga je poslovna pot pripeljala v trebanjsko podjetje Akripol, ki ga je kot direktor uspešno vodil skoraj devet let. Od leta 2010 je pre lastnega podjetja Reksim

sodeloval pri sanaciji različnih domačih podjetij in se ukvarjal s komercialnim zastopanjem družb na posameznih trgih (Turčija, Azerbajdžan, Gruzija ...).

Za glavni cilj svojega vodenja Snežnika si je zadal dvig dodane vrednosti s 27.800 evrov na 35.000 evrov na zaposlenega. Povečati si želi tudi donos na kapital, izboljšanje poslovanja pa namerava doseči s povečanjem produktivnosti, izboljšanjem izkoristkov lesa, organizacijskimi ukrepi, novimi produkti z višjo dodano vrednostjo in investicijami. Po njegovi oceni je treba glede na to, da je lastnik Snežnika SiDG, ki gospodari z državnimi gozdovi, optimizirati gozdno-lesno verigo in izkoristiti sinergijske učinke obeh družb. Pri tem se zaveda, da sanacija poslovanja Snežnika ne bo izvedljiva brez predanega dela zaposlenih.

»Fokus je na primarni predelavi lesa. Naš skupni cilj je stabilizirati in izboljšati poslovanje ter uravnovesiti interese vseh deležnikov, lastnika, zaposlenih in širšega okolja. Prepričan sem, da bo Snežnik postal pomemben del v gozdno-lesni verigi in s tem pripomogel k doseganju ciljev SiDG,« je ob imenovanju dejal Robert Krvavica.

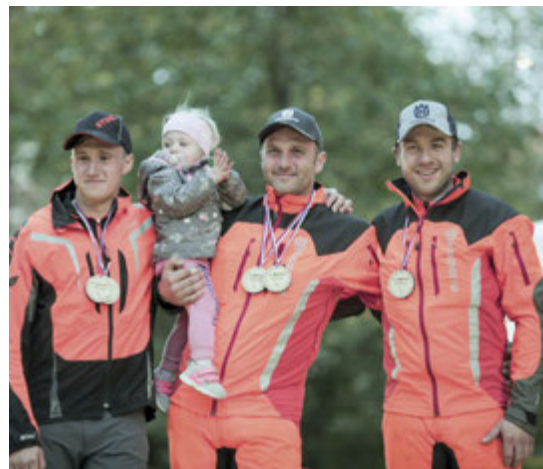
Organizirali smo državno tekmovanje gozdnih delavcev

Naš največji organizacijski zalogaj letos je bila priprava 12. državnega tekmovanja gozdnih delavcev, ki je potekalo 21. septembra v Postojni. Za dogodek, ki je minil brez večjih spodrslijav ali napak, čeprav smo ga organizirali prvič, smo dobili pohvale tekmovalcev, pokroviteljev in obiskovalcev. Za sodelovanje in pomoč pri izvedbi tekmovanja se znova zahvaljujemo vsem sodelavcem – od tekmovalcev, članov organizacijskega odbora, sodnikov do informacijske in logistične podpore na dan tekmovanja.

Tekst: **Suzana Rankov**

Foto: **arhiv SiDG**

Pobudo za organizacijo državnega tekmovanja gozdnih delavcev je v začetku leta, ko smo načrtovali projekte za spodbujanje socialnih funkcij gozda, dal sodelavec **Peter Kolar**, ki je že dolga leta pomemben člen državnega tekmovanja, naše ekipe pa spremlja tudi na mednarodnih tekmovanjih. Poslovodstvo je pobudi prisluhnilo in odločili smo se, da k sodelovanju povabimo Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo Postojna (SGLŠ), ki ima izkušnje z organiziranjem tekmovanj gozdnih delavcev. Ne nazadnje sta bili prvi dve državni tekmovanji v samostojni Sloveniji

organizirani ravno v Postojni. Šoli se moramo za sodelovanje posebej zahvaliti, saj je imela levji delež pri izvedbi tekmovanja na šolskem poligonu in je pomembno prispevala k temu, da je na dan tekmovanja vse potekalo gladko.

Pri odločitvi, da organiziramo državno tekmovanje, je tako SiDG kot SGLŠ vodil ključni motiv – želja, da se tradicija državnega prvenstva gozdnih delavcev ohrani, saj nekdanji koncesionarji zaradi organizacijske in finančne zahtevnosti dogodka niso več kazali želje po njegovem organiziranju. Na SiDG se prav tako zavedamo svoje odgovornosti do gozdarske panoge, da s takšnimi tekmovanji

Cvetka Kernel, ravnateljica SGLŠ: »Počaščeni smo, da nam je SiDG zaupal soorganizatorstvo tekme. Še posebej pa smo ponosni, da je bila večina tekmovalcev v Postojni na šolanju in so svoje tekmovalne izkušnje začeli pridobivati prav med šolanjem. Naša šola z rezultati tako dijakov kot učiteljev na evropskih in svetovnih tekmovanjih dokazuje, da spada v sam vrh gozdarskih šol v Evropi.«

v prvi vrsti promoviramo profesionalno in varno delo v gozdovih, je na odprtju med drugim izpostavil glavni direktor **Zlatko Ficko**.

Pomembnost tekmovanja je prepoznala tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, dr. **Aleksandra Pivec**, ki je bila častna pokroviteljica dogodka. V nagovoru zbranim udeležencem je poudarila pomen varnega dela v gozdu: »Sečnja in spravilo lesa sta v samem vrhu najnevarnejših del, ki pri nas žal vsako leto zahtevata preveč poškodovanih in mrtvih lastnikov gozdov ter gozdnih delavcev. Skupaj si moramo zato prizadevati za izboljšanje pogojev dela v gozdni proizvodnji ter s tem tudi večjo učinkovitost gospodarjenja s slovenskimi gozdovi.« Tekmovanje sta si z ministrico ogledala tudi nov državni sekretar

za gozdarstvo **Damjan Stanonik** in direktor direktorata za gozdarstvo in lovstvo **Robert Režonja**.

Letošnje tekmovanje gozdnih delavcev je zaznamovala rekordna udeležba tekmovalcev, saj jih je bilo kar 70. Tekmovalnih ekip je bilo devet, in sicer so se pomerile ekipe Gozd Ljubljana, GG Bled, Gozdarstvo Mele, Husqvarna, Stihl Team Slovenija, GG Novo mesto, Lesoteka Gozdarstvo in SiDG. Tekmovale so tudi dijaški ekipe Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna ter Srednje lesarske in gozdarske šole Maribor, ekipa študentov Biotehniške fakultete in štiri vabljene ekipe iz Avstrije, Hrvaške in Srbije. V različnih katego-

rijah se je pomerilo še sedem posameznikov. Dvanajst tekmovalnih ekip in sedem posameznikov ter posameznikov se je borilo za državni pokal, medalje in za mesto v skupini, ki bo Slovenijo prihodnje leto zastopala na 34. svetovnem prvenstvu. Ekipe iz tujine so kot vabljene ekipe nastopile zunaj konkurence.

Med posamezniki se je najbolje izkazal **Janez Meden**, ki se je uvrstil pred **Blažem Jurjavčičem** in **Matijo Oblakom**. Kot je Meden, sicer učitelj na SGLŠ Postojna, povedal po razglasitvi rezultatov, se mu je z zmago uresničila dolgoletna želja postati državni prvak. Med ekipami je bila najboljša ekipa Husqvarna, drugo mesto je zasedla ekipa Stihl Team Slovenija, tretje pa Gozd Ljubljana. V ženski konkurenci je zmagala **Ines Frančeškin**, svetovna podprvakinja, medtem ko je v kategoriji do 24 let največ točk zbral **Domen Lahajnar**.

Na tekmovanju je prvič nastopila tudi ekipa SiDG in zasedla odlično peto mesto, za kar ji znova čestitamo. Če odštejemo profesionalni ekipi Husqvarne in Stihla, so naši fantje med gozdarskimi ekipami zasedli tretje mesto od devetih. Vodja ekipa je bil naš novi sodelavec **Andraž Poljšak**. Člane ekipe **Urbana Štupico**, **Andreja Lumbarja**, **Aleša Ilca** in **Sebastjana Henigmama** podrobneje predstavljamo v posebnem članku. Poljšak je svojo ekipo sicer opisal z besedami: »Delovni, marljivi, zanesljivi. Ekipa, kot se šika.«

Ob koncu se moramo zahvaliti tudi številnim pokroviteljem, ki so omogočili izvedbo tekmovanja. Katera podjetja so podprla izvedbo tekmovanja, lahko razberete iz oglasa, ki je objavljen na naslednji strani Korenine. Kar je najpomembnejše: obljubili so nam, da bodo z nami tudi, ko bomo organizirali naslednje državno tekmovanje gozdnih delavcev!

ZLATI POKROVITELJI:

SREBRNI POKROVITELJI:

BRONASTI POKROVITELJI:

OSTALI POKROVITELJI:

- KO NET, d.o.o.
- Avtoprevoznništvo Lampe Magdalena Lampe s.p.
- PO-LES d.o.o.
- BRANAL, Trgovina in storitve d.o.o.
- MABOLES d.o.o.
- KGS Krajnc d.o.o.
- Recinko, družba za proizvodnjo, storitve in trgovino, d.o.o.

- Alojz Cugmajster s.p.
- Žaga Dolenc, žaganje in predelava lesa ter prevozi, d.o.o.
- Lesoj proizvodno in trgovsko podjetje d.o.o.
- Žaga Pogorelec d.o.o.
- MEGALES, d.o.o.
- CVA d.o.o.
- Gozdarstvo Franc Urdih d.o.o.

- IGLAVCI d.o.o.
- Falter, gozdarstvo, Marko Lesičar s.p.
- FEROLEs d.o.o.
- ALPIMEX d.o.o.
- Gozdno Gospodarstvo Novo mesto d.d.
- MULES podjetje za proizvodnjo in storitve d.o.o.
- PREMETOVČ, predelava lesa, d. o. o.

Osebnostno s tekmovalci SiDG ekipe

V nekoliko bolj osebni luči vam predstavljamo štiri sodelavce, ki so sestavljali ekipo SiDG in na tekmovanju dosegli rezultat, ki je presenetil vse, verjetno celo njih. V veselje mi je bilo voditi ekipo takšnih fantov in zadovoljen sem, da mi je vodja oddelka gozdne proizvodnje Roman Jerman zaupal nalogo vodenja ekipo SiDG. Fantom, tudi rezervnemu igralcu Gregorju Šturmu, bi se zahvalil za zastopanje barv našega podjetja.

URBAN ŠTUPICA

Starost? 32.

Od kod prihajaš? Iz Ribnice.

Kako si pristal v gozdarskem poklicu? Ker je to lep poklic. Moji predniki so bili gozdarji.

Zakaj ti je všeč delo v gozdu? Ker je razgibano, v naravi in je bilo nekoč umirjeno.

Imaš tudi doma gozd, koliko in kdo dela v njem? Imajo ga starši. V njem delam večinoma jaz.

Delovno mesto v SiDG? Vodja gozdnega obrata Kočevska Reka.

Kje si delal pred službo v SiDG? Kot sekač na Snežniku.

Najljubša motorna žaga? Nabrušena, znamka ni pomembna. (smeh)

Si že kdaj prej tekmoval na gozdarskih tekmovanjih? Sem, za SGLŠ Postojna, Biotehniško fakulteto in Snežnik.

Zakaj si se odločil tekmovati na letošnjem DTGD? Ker me je določil Roman Jerman. To mi je pomenilo dodaten zagon in promocijo SiDG.

Kakšne zaveze/cilje si si dal ob zaključku 12. DTGD, ko si odložil žago na kleščenju? Hvala bogu, da je konec. Zdaj pa na zaslužen pivo.

Kje se vidiš čez 10 let, še vedno v gozdu? Upam, da še vedno. Pomembno je samo, da bomo zdravi.

Misliš, da bo šel tvoj sin po tvojih stopinjah in bo prav tako gozdar? Ne vem. Pomembno, da bo njegova mami vesela in zadovoljna. (smeh)

ANDREJ LUMBAR

Starost? 28.

Od kod prihajaš? Hrašče pri Postojni.

Kako si pristal v gozdarskem poklicu? Verjetno je na odločitev vplival tudi oče, saj je prav tako gozdar. Večina gozdarskih del sva in še zdaj opravlja skupaj.

Zakaj ti je všeč delo v gozdu, bi gozd zamenjal za pisarno? Delo v gozdu me veseli, ker lahko s svojim strokovnim znanjem uspešno in varno izvajam vse ukrepe, ki stremijo k boljšemu gospodarjenju z gozdom. Delo gozdarja mora biti najprej v gozdu, šele nato sledi pisarniško delo.

Imaš tudi doma gozd? Doma gospodarimo na 17 hektarjih gozda, od tega imam v svoji lasti okoli pet hektarjev.

Delovno mesto v SiDG? Vodja gozdnega obrata Sežana.

Kje si delal pred službo v SiDG? Na GG Postojna.

Najljubša motorna žaga? Husqvarna 372xp. Si že kdaj prej tekmoval na gozdarskih tekmovanjih? Najprej sem tekmoval za ekipo SGLŠ Postojna, nato za Biotehniško fakulteto, potem pa za GG Postojna in Husqvarno.

Zakaj si se odločil tekmovati na letošnjem DTGD? Ker je to trenutna skoraj edina tovrstna tekma v Sloveniji in je priložnost, da sploh zaženem tekmovanje motorno žago. (smeh) Veseli me, da je SiDG prepoznal poslanstvo ohranjanja tradicije sekaških tekmovanj.

Kakšne zaveze/cilje si si dal ob zaključku 12. DTGD, ko si odložil žago na kleščenju? Da moram prihodnjič prej začeti priprave, saj je šlo tokrat zelo na tesno. Dva tedna pred tekmo sem se namreč oženil.

Kje se vidiš čez 10 let, še vedno v gozdu? Verjetno kar v gozdarstvu.

Misliš, da bodo otroci šli po tvojih stopinjah in bodo prav tako gozdarji? Vsekakor jih bom usmerjal, da čim več časa preživijo v naravi.

ALEŠ ILC

Starost? 32.

Od kod prihajaš? Rakitnica.

Kako si pristal v gozdarskem poklicu? Že od malega sem bil v gozdu in to me veseli.

Zakaj ti je všeč delo v gozdu, bi gozd za-

Pripravil: **Andraž Poljšak**

menjal za pisarno? Ne, ker je delo v gozdu bolj sproščeno in mi bolj ustreza kot delo med štirimi stenami.

Imaš tudi doma gozd? Da, imam, v njem dela podizvajalec. (smeh)

Delovno mesto v SiDG? Gozdar sekač.

Kje si delal pred službo v SiDG? Snežnik.

Najljubša motorna žaga? Stihl.

Si že kdaj prej tekmoval na gozdarskih tekmovanjih in kdaj ter za koga? Sem, za Snežnik.

Zakaj si se odločil tekmovati na letošnjem DTGD? Vabilo sem sprejel, ker sodelovati na tekmovanju pomeni predstavljati naše podjetje.

Kakšne zaveze/cilje si si dal ob zaključku 12. DTGD, ko si odložil žago na kleščenju? Da gremo čim prej na pivo.

Kje se vidiš čez 10 let, še vedno v gozdu? Da.

Misliš, da bodo tvoji otroci šli po tvojih stopinjah in bodo prav tako gozdarji? Nimam sina. Pa tudi, če bi ga dobil, ne vem, ali ga bom spodbujal k delu v gozdu.

SEBASTJAN HENIGMAN

Starost? 38.

Od kod prihajaš? Grčarice.

Kako si pristal v gozdarskem poklicu? Že od malih nog me je veselilo delo v gozdu.

Zakaj ti je všeč delo v gozdu, bi ga zamenjal za pisarno? To delo mi je zelo všeč in gozda ne bi nikoli zamenjal za pisarno.

Imaš tudi doma gozd? V družini ga imamo.

Delovno mesto v SiDG? Gozdar traktorist.

Kje si delal pred službo v SiDG? Snežnik.

Najljubša motorna žaga? Stihl.

Si že kdaj prej tekmoval na gozdarskih tekmovanjih in kdaj ter za koga? Za Snežnik.

Zakaj si se odločil tekmovati na letošnjem DTGD? Ker sem se izkazal že leta 2002.

Kakšne zaveze/cilje si si dal ob zaključku 12. DTGD, ko si odložil žago na kleščenju? Da bom na naslednjem tekmovanju poskušal izboljšati svoj rezultat.

Kje se vidiš čez 10 let, še vedno v gozdu? Da.

Misliš, da bo šel tvoj sin po tvojih stopinjah in bo prav tako gozdar? Moj sin ne bo gozdar, ampak bo nogometaš.

Aleš Ilc, Gregor Šturm, Andrej Lumbar, Sebastjan Henigman, Urban Štupica, Andraž Poljšak (od leve proti desni). Foto: arhiv SiDG

V slovenskih gozdovih je vse manj smreke in vse več bukve ter drugih listavcev

Gozd je počasi spreminjajoč se in kompleksen ekosistem ter glavni element slovenske krajine, saj prekriva skoraj 60 odstotkov ozemlja. Hitre spremembe v gozdovih se zgodijo po večjih ujmah, ki lahko v zelo kratkem času poškodujejo velike gozdne površine. Pri nas v zadnjih letih tovrstne ujme niso več izjema, ampak že skoraj stalnica in nekatere raziskave kažejo, da bi se lahko v prihodnje njihovo število in obseg še povečala. Daljša sušna in toplejša obdobja vplivajo ugodno na prenamnožitev insektov ter pojav požarov, medtem ko toplejša in bolj vlažna obdobja vplivajo na pojav vetrolomov in nekaterih patogenih organizmov.

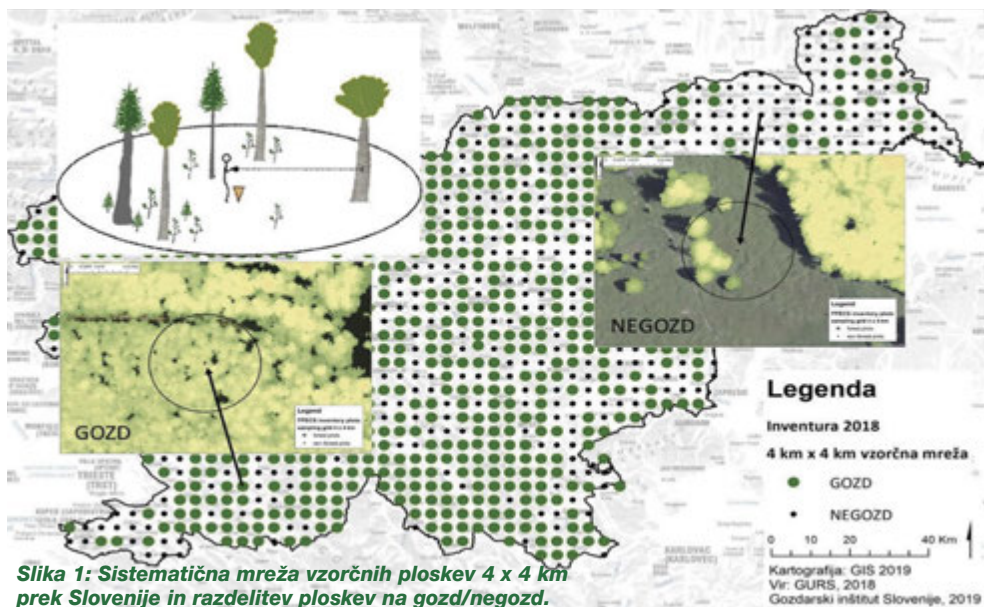
Za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi je nujno poznavanje njihovega stanja in razvoja skozi čas. Stanje gozda najpogosteje opišemo na podlagi podatkov o drevesni sestavi, temeljnici, številu dreves, lesni zalogi in nekaterih značilnostih sestojev. Razvoj gozda pa nam opisujejo prirastek, posek, mortaliteta dreves itd.

V preteklosti so se podatki o gozdu zbirali večinoma s tako imenovanimi polnimi premerbami, pri čemer so gozdarski strokovnjaki izmerili vsa drevesa znotraj izbrane parcele. Z razvojem statističnih metod, metod vzorčenja in sklepanja z vzorca na celoto pa so se koncepti inventure gozda spremenili in danes o stanju gozda sklepamo predvsem na podlagi dreves, izmerjenih na tako imenovanih stalnih vzorčnih ploskvah.

V Sloveniji sta dva sistema zbiranja podatkov o gozdu oz. inventarizacije gozdov:

- Za potrebe gozdnogospodarskega načrtovanja Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) vsako leto izmeri drevnino na stalnih vzorčnih

Tekst: **Mitja Skudnik**, GIS in UL BF

Slika 1: Sistematična mreža vzorčnih ploskev 4 x 4 km prek Slovenije in razdelitev ploskev na gozd/negozd.

nih ploskvah in izvede opise sestojev za 1/10 gozdnogospodarskih enot.

- Drugi sistem pa je tako imenovani monitoring gozdov in gozdnih ekosistemov (MGGE), ki ga vodi in metodološko razvija Gozdarski inštitut Slovenije ob podpori ZGS glede izvajanja terenskih meritev.

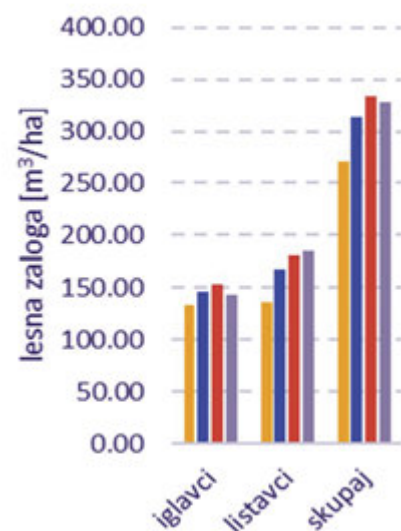
Pri slednjem so podatki o gozdu zbrani v letu dni na vzorčnih ploskvah, ki so razporejene sistematično na mreži 4 x 4 km čez celotno državo (Slika 1). Monitoring gozdov in gozdnih ekosistemov ima vse zasnove nacionalne gozdne inventure in podatki, zbrani na vzorčnih ploskvah, zagotavljajo časovno in prostorsko opredeljene podatke o stanju gozdov z znano statistično zanesljivostjo. Nacionalni

popis je bil prvič izveden leta 2000 in ponovljen še trikrat (2007, 2012, 2018).

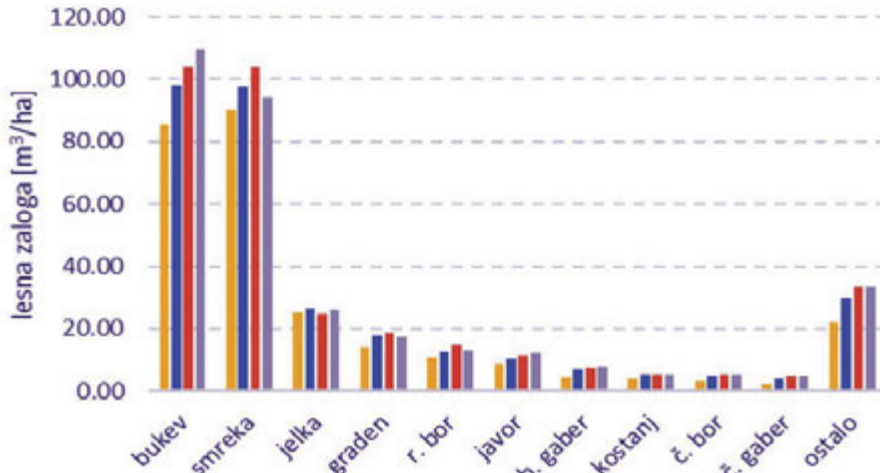
Med letoma 2000 in 2012 se je lesna zaloga naših gozdov povečevala. Leta 2000 je znašala $297,6 \pm 13,9 \text{ m}^3/\text{ha}$, leta 2007 $313,7 \pm 13,4 \text{ m}^3/\text{ha}$ in leta 2012 je dosegla $333,9 \pm 13,7 \text{ m}^3/\text{ha}$. Neuradni rezultati inventure 2018 kažejo na zmanjševanje lesne zaloge po letu 2012, in sicer na $328,7 \pm 13,7 \text{ m}^3/\text{ha}$. Večina obstoječe lesne mase je trenutno skoncentrirana predvsem na Pohorju, Kočevskem in Pokljuki z Jelovico.

Med letoma 2012 in 2018 je lesna zaloga listavcev še vedno naraščala, in sicer s $180,1 \text{ m}^3/\text{ha}$ na $185,4 \text{ m}^3/\text{ha}$. Lesna zaloga iglavcev pa se je v tem obdobju zmanjšala s $153,8 \text{ m}^3/\text{ha}$

■ 2000 ■ 2007 ■ 2012 ■ 2018

■ 2000 ■ 2007 ■ 2012 ■ 2018

Slika 2: Sprememba lesne zaloge med letoma 2000 in 2018 za iglavce in listavce (levo) in za glavne drevesne vrste (desno). (Vir podatkov: MGGE 2000–2018 (GIS, ZGS)).

ha na 143,3 m³/ha (Slika 2 - na str. 11), predvsem zaradi smreke (Slika 2 - na str. 11). Od leta 2000 do danes predvsem delež bukeve v lesni zalogi nenehno narašča, in sicer s 85,5 m³/ha v letu 2000 na 109,7 m³/ha leta 2018. Tako je od leta 2000, ko je glavnino lesne zaloge predstavljala smreka (33 %), danes njeno mesto zavzela bukev. Preostale drevesne vrste, katerih lesna zaloga se je med letoma 2012 in 2018 povečala, so gorski javor, macesen, cer, lipovec, beli gaber in jelka. Zmanjšala pa se je lesna zaloga rdečemu in črnemu boru, gradnu, duglaziji, robiniji, trepetliki, črnemu gabru, brezi in velikemu jesenu.

Med letoma 2007 in 2012 je ocena poseka znašala $4,3 \pm 0,9$ m³/ha na leto. V obdobju 2012–2018 se je posek povečal na $6,0 \pm 1,2$ m³/ha na leto. Več kot 50 odstotkov volumna posekanih dreves med letoma 2012 in 2018 je pripadalo smreki, sledijo ji bukev, jelka in graden (Slika 3 - spodaj). Pod terminom mortaliteta predstavljamo drevesa, ki so se posušila v obdobju 2012–2018 in so bila na dan popisa ploskve še vedno v gozdu. Pri mortaliteti prevladuje bukev s 27 odstotki, sledijo ji smreka, rdeči bor in graden (Slika 3 - spodaj). Zaradi velike količine sanitarne sečnje (posek iglavcev zaradi gradacije podlubnikov) v zadnjih letih ocenjujemo, da bo del posušenih dreves listavcev še odstranjen iz gozda, kar bo dodatno prispevalo k povečanju trenutne ocene poseka.

Najnovejše stanje gozdov v Sloveniji kaže na spremenjen trend lesne zaloge, in sicer se je iz pozitivnega (obdobje 2000–2012) spre-

nil v negativnega. Kljub temu je trenutna lesna zaloga še vedno znotraj intervala optimalne lesne zaloge 320–330 m³/ha kot jo definira Resolucija o nacionalnem gozdnem programu. Največji vpliv na padec lesne zaloge ima povečan posek smreke. Glede na podatke popisa 2018 bi lahko sklepali, da so ujme in posledične gradacije podlubnikov prizadele predvsem smreko, ki se pri nas pogosto pojavlja na neustreznih rastiščih. Slovenski gozdovi posledično postajajo čedalje bolj bukovski gozdovi, povečuje pa se tudi lesna zaloga nekaterih drugih listavcev, kot so gorski javor, cer, lipovec in oreh. Med iglavci se je med letoma 2012 in 2018 povečala lesna zaloga jelke in macesna.

Do danes so bili podatki, zbrani v okviru monitoringa gozdov in gozdnih ekosistemov, uporabljeni predvsem za mednarodna poročanja, saj metodološko izpolnjujejo vse zahteve teh podrobnih vprašalnikov o stanju in razvoju gozdov. V prihodnje bo treba povečati število vzorčnih ploskev in iz periodičnih popisov preiti na kontinuirano inventarizacijo gozdov. S tem bi tudi v Sloveniji vzpostavili sistem nacionalne gozdne inventure in dobili kakovosten informacijski sistem o gozdovih na državni in regionalni ravni. Podatki bi bili zelo uporabni tudi za druga področja in sektorje, kot so letna nacionalna poročanja o stanju gozdov, podrobnejša periodična poročanja o spremljanju kazalnikov trajnostnega gospodarjenja s slovenskimi gozdovi, priprava strateških načrtov za gospodarjenje z gozdovi, poročanja za habitatno direktivo, spremljanje razvoja rabe tal in ogljika v gozdu.

V okviru gospodarjenja z državnimi gozdovi družba SiDG izvaja več različnih storitev, za katere največkrat najema zunanje izvajalce. Pri izvajanju sečnje in spravila so mnenja velikokrat deljena in se pojavljajo različne polemike – predvsem zaradi obsega lastne sečnje, ki naj bi ga družba imela, načina naročanja storitev z zunanjimi izvajalci, spremljanja kakovosti dela, ročnosti sodelovanja z izvajalci ...

Nujnost oblikovanja lastnih zmogljivosti

Družba je s strategijo predvidela, da bo do 20 odstotkov svojih potreb izvajala z lastnimi zmogljivostmi. Te se po odkupu dejavnosti gozdarstva od hčerinskega podjetja Snežnik razvijajo znotraj družbe in se od letos širijo na nova območja. Glede na izvedeno širitev bomo z lastnimi zmogljivostmi lahko izvajali sečnjo in spravilo ter transport gozdnih lesnih sortimentov v celotni Sloveniji. Pričakujemo, da bomo že v prihodnjih letih dosegli želeni obseg lastne proizvodnje, predviden v strategiji.

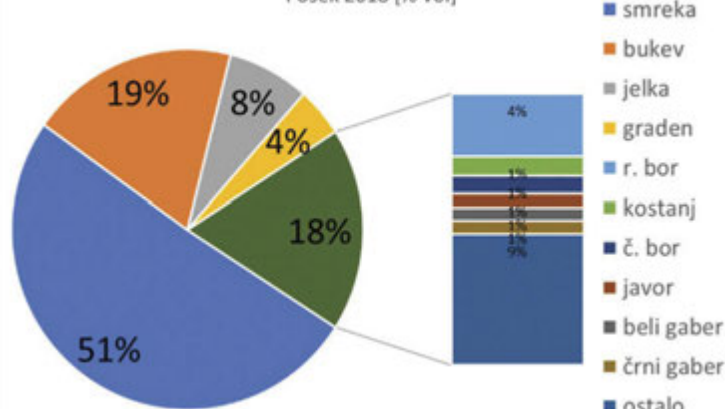
Nujnost oblikovanja lastnih zmogljivosti se je pokazala ne samo v ujmah in sanitarni sečnji, temveč tudi pri izvajanju rednih sečenj. Ker smo največje gozdarsko podjetje z največ strokovnega kadra, smo postali gonilna sila nadaljnjega razvoja tehnologij in tehnik sečnje ter spravila. Sodelavci v gozdni proizvodnji pomembno prispevajo k izvedbi vsakoletnih načrtov ter velikokrat rešujejo najtežja delovišča, kjer je interes zunanjih izvajalcev (pre)majhen. Z ravno kakovosti opravljenega dela smo postali zgled večjemu deležu zunanjih izvajalcev, ki jim vsakodnevno dokazujemo, da lahko svoje storitve opravijo bolj kakovostno.

Ohranitev obsega sečnje

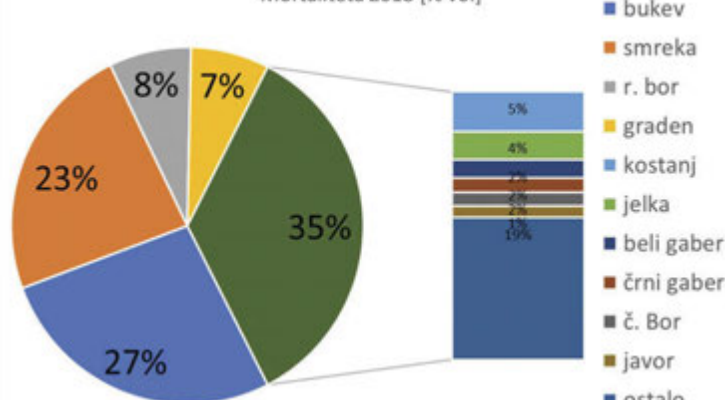
Rezultati lastne gozdne proizvodnje potrjujejo smotrnost oblikovanja lastne gozdne proizvodnje. Obseg storitev, ki jih najamemo pri zunanjih izvajalcih, se zaradi oblikovanja lastne gozdne proizvodnje ni veliko znižal. Pri spremljavi dinamike oddajanja sečnje in spravila ugotavljamo, da nam občasno še vedno primanjkuje izvajalcev. Dinamika sečenj je v zadnjih letih višja. Glede na preglede gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot in aktivnega sodelovanja našega oddelka za načrtovanje, ki s strokovnimi argumenti skupaj z ZGS določa smernice za nadaljnje gospodarjenje z državnimi gozdovi, pričakujemo, da obsega sečnje ne bomo zmanjševali. S strategijo, ki je v fazi sprejemanja, predvidevamo, da bomo obseg sečnje ohranili na primerljivi ravni, kot bo znašala izvedba letos.

Ne nazadnje pa na dinamiko sečnje in spravila vpliva tudi zasledovanje cilja dolgoročnega povečevanja površine državnih gozdov. Sektor za nepremičnine je letos presegel vsa pričakovanja in obseg kupljenih gozdov je že v prvi polovici leta presegel lanski celoletni nakup gozdov, do danes pa skupno realizacijo iz preteklih treh let. S povečevanjem in zaokroževanjem površine državnih gozdov ter urejanjem lastniških razmerij bomo lahko vsako leto obseg sečenj malo povečevali.

Posek 2018 [% vol]

Mortaliteta 2018 [% vol]

Slika 3: Odstotek poseka glede na glavne drevesne vrste (na str. 11) in delež dreves, ki so odmrli med letoma 2012 in 2018. (Vir podatkov: MGGE 2018 (GIS, ZGS)).

Pri izvajanju sečnje želimo poleg cene **upoštevati tudi kakovost del**

Družba SiDG je postala vodilno gozdarsko podjetje v Republiki Sloveniji, ki ni vodilno samo pri gospodarjenju z gozdovi, temveč tudi pri predstavljanju in razvijanju gozdarske dejavnosti v državi. Navedeno nam prinaša veliko odgovornost, saj je družba kot državno podjetje še bolj izpostavljena presojanju smotrnosti vseh ukrepov, ki jih izvaja, ter ocenjevanju doseganja zastavljenih ciljev.

Tekst:
Miha Zupančič

Dopolnjevanje meril

Poslovanje z zunanjimi izvajalci opredeljuje zakonodaja, in sicer v največji meri z zakonom, ki ureja javno naročanje, ter s pravili, ki jih sprejme vlada. Z upoštevanjem vseh podlag se pri naročanju storitev upoštevajo različna merila ter kot edino merilo ponujena cena za storitev. Sistem javnega naročanja se je v zadnjih letih dopolnjeval, in sicer smo z dopolnitvami poskušali izločiti vse pomanjkljivosti, ki so se skozi dosedanje naročanje storitev pokazale. Do danes smo tako vzpostavili preverjanje kadrovskih in tehnoloških zmogljivosti izvajalcev, načrtovanje ustrezne dinamike izvajanja storitev glede na tehnologijo in razmere za delo ter pri sečnji in spravilu vzpostavili sistem naročanja prek planskih sečenj.

Trenutno je v postopku naročanja novo javno naročilo za sečnjo in spravilo v državnih gozdovih, na podlagi katerega bo družba naročala storitve v letih 2020 in 2021. Novo javno naročilo je nekoliko dopolnilo trenutno veljavni okvirni sporazum,

in sicer se ponudnikom prizna sposobnost, če imajo zagotovljena dva sekača in enega traktorista ter stroj za spravilo, mlajši od 10 let, razen v primeru gozdarske žičnice, kjer je meja starosti stroja postavljena na 15 let. Nov okvirni sporazum prav tako predvideva avtomatski odstop od pogodbe, če izvajalec del ne začne v roku.

Predvideno je, da bo SiDG lahko prešel tudi na preverjanje prostih zmogljivosti zunanjih izvajalcev, ko nam bo uspelo vzpostaviti ustrezno infrastrukturo. V sklopu informatizacije podjetja pa razvijamo novo aplikacijo, prek katere bodo izvajalci sporočali začetke in zaključke del, dodatno posekano drevje ter dinamiko izvajanja del. S to aplikacijo se bo del postopkov poenostavil in formaliziral ter se bodo postavili temelji za nadaljnjo optimizacijo odpreme gozdnih lesnih sortimentov.

Vključitev merila kakovosti

Ker se v SiDG zavedamo, da dolgoročno ni mogoče vzpostaviti dobrih poslovnih odnosov na ceni kot edinem merilu, že potekajo aktivnosti za dopolnjevanje sistema javnega naročanja. Cena kot edino merilo se je pokazala kot pomanjkljiva

in premalo upošteva kakovost opravljenega dela. Sprememba celotnega sistema javnega naročanja je obsežen projekt, ki zahteva najprej postavljanje ustreznih strokovnih meril, nadalje pa spremembo pravil, s katerimi nam vlada predpisuje način naročanja storitev, ter na koncu še prilagoditev javnega naročila.

Postavljanje meril, na podlagi katerih bi lahko sklepali pogodbe o izvajanju sečnje in spravila, je velik izziv, pri katerem nam že pomaga Gozdarski inštitut Slovenije. Merila kot gozdarji lahko določimo, največ težav pa imamo z njihovim izborom, saj jih želimo izbrati tako, da bo njihovo določanje objektivno in merljivo ter ne bo zahtevalo veliko dodatnega časa. Z ustreznimi postavljenimi merili bomo spodbujali izvajalce, da bodo sami izboljševali kakovost storitev in spoštovali s pogodbo dogovorjene obveznosti.

Pričakujemo, da bomo ta dodatna merila lahko vpeljali v pripravo novega javnega naročila za sečnjo in spravilo, ki ga bomo sklepali za leto 2022. Izvajalce pa bomo po merilih spremljali že med izvajanjem sečnje in spravila po obstoječem okvirnem sporazumu, kar bo lahko podlaga pri nadaljnjih javnih naročilih.

Izvajalce sečnje in spravila smo z novostmi, ki jih prinaša nov okvirni sporazum, seznanili tudi na skupnem sestanku v začetku septembra v Kočevju.

Kako z gozdovi gospodariti švedsko državno podjetje

Tekst in foto: **Damjan Južnič**

Cilj švedskega gozdarstva je maksimirati prirastek in posek drevja ter imeti čim večji dobiček v gozdarstvu in lesarstvu. Če je treba, se – kot boste razbrali v nadaljevanju – tudi naravni procesi prilagodijo industriji. Ker je pomemben delež gospodarstva odvisen od teh dveh panog, veliko vlagajo v gozdarstvo in lesarstvo.

V okviru projekta CONFOCO sem se junija udeležil ekskurzije na Švedskem, ki je potekala v okolici mesta Vindeln v provinci Västerbotten. V sklopu ekskurzije so se predstavili švedsko gozdarstvo in vse glavne institucije, ki delujejo v njem.

Sveaskog (www.sveaskog.se/en) je švedska različica SiDG, saj upravlja in gospodari z državnimi gozdovi na Švedskem. Kar 69,4 odstotka te skandinavske države pokrivajo gozdovi, letno pa se poseka 85 milijonov kubičnih metrov lesa. Skoraj vso sečnjo izvedejo s strojno sečnjo. V državni lasti je 14 odstotkov gozdov oziroma 4,1 milijona hektarjev (približno dve površini Slovenije). Podjetje ima 800 zaposlenih. Enota Västerbotten zajema 720 tisoč hektarjev državnih gozdov, od tega je 605 tisoč hektarjev proizvodnih gozdov. Gozdovi na tem območju so bolj ali manj čisti enomerni sestoji smreke in rdečega bora. Na enoti Västerbotten opravlja delo 108 zaposlenih. Skupaj imajo 246 izvajalcev, les prodajajo desetim kupcem in na celotnem območju zagotavljajo okoli 800 delovnih mest.

Do možnega poseka z računalnikom

Pri gospodarjenju z gozdom vsakih pet let uporabijo program, ki modelno izračuna možen posek. S tem optimizirajo količino poseka.

CENA NI EDINO MERILO

Najnižja cena ni edino merilo pri izbiri izvajalca, ampak upoštevajo tudi kakovost dela. Če izvajalec ne izvaja dela po navodilih oziroma po željah, z njim preprosto prekinejo pogodbo. Za vsako delovišče posebej se dogovorijo glede cene sečnje.

Končni posek.

Omejitve pri posekih so v glavnem površine za pašo severnih jelenov, varovane vrste in parki. Pri delu si pomagajo z dvema programoma. Program Hevrek, za katerega so namenili 15 milijonov evrov, se uporablja za načrtovanje in spremljanje proizvodnje. V programu so zemljevidi, na katerih je označeno, kje se izvaja sečnja, koliko lesa je posekanega na delovišču, koliko ga je na zalogi na kamionski cesti. Označeni so tudi vsi objekti, ki se bodo v prihodnosti sekali, ter razvojne faze gozdov. Pri načrtovanju poseka uporabljajo tudi infrardeče slike gozdov. Program Prolog se na drugi strani uporablja za izvajanje sečnje. Vse podatke prek programa pošiljajo neposredno izvajalcu v stroj in obratno – vsi podatki izvajalca (količina poseka, zaloge ...) se pošiljajo nazaj v aplikacijo. Prek aplikacije pošiljajo tudi vsa navodila izvajalcem. Pred začetkom sečnje mora imeti vsako delovišče načrt sečnje. Naredi se tudi popis območij, ki se prepustijo naravi. Preden les ni prodan, se

RAZISKOVALNO DEJAVNOST NEPOSREDNO FINANCIRA TUDI GOZDARSTVO

Inštitut Skogforsk je najpomembnejša organizacija pri raziskovanju v gozdarski panogi na Švedskem. Cilj je doseči vodilen trajnostni razvoj v gozdarstvu. Na inštitutu je zaposlenih 122 ljudi. Polovico stroškov za njegovo delovanje prispeva država, polovico pa gozdarstvo (pridobijo 0,06 evra od vsakega posekanega kubičnega metra v gozdarstvu). So povezava med univerzo in industrijo. Več kot 80 odstotkov strank trdi, da ogromno pridobijo z znanjem, ki jim ga ponuja inštitut. Glavna področja raziskovanja so gospodarjenje z gozdovi, gozdarska dela, vzreja dreves in vrednostne verige. Po končani predstavitvi smo si ogledali drevesnico, kjer vzreajo sadike za nadaljnje sajenje, in raziskovalni center, kjer preverjajo kaljivost in kakovost semena. Ogledali smo si tudi manjšo drevesnico in pripravo sadik. Vse sadike so kontejnerske sadike, cena ene je 0,2 evra.

Dobava hlodovine na žago, slikanje in izračun dobavljene količine.

ne seka. Z aplikacijo prav tako spremljajo odvoz po kupcih.

Stoletje golosečnega sistema

Pri gospodarjenju z gozdovi uporabljajo golosečni sistem gojenja gozdov. Gozd posekajo v starosti od 70 do 100 let. Pri gospodarjenju uporabljajo tako imenovani naravni cikel razvojnih faz:

- **Na novo posajen gozd:** To je gozd v obdobju od 0 do 3 leta. Najprej se naredi priprava tal, če je potrebno, se tudi tla preorjejo. Nato se posadi drevje. Stroški priprave tal so okoli 200 EUR/ha, stroški sadnje pa 400–600 EUR/ha. Načeloma posadijo dva tisoč kontejnerskih sadik na hektar. Vse je smreka in rdeči bor. Del dreves se tudi naravno zraste.

- **Mladi gozd:** od starosti 6–20 let. V tej fazi se izvaja čiščenje. Izvaja se negativna selekcija (odstrani se vsa šibka in poškodovana drevesa). Cilj je imeti okoli dva tisoč dreves na hektar.

- **Srednje star gozd:** To je gozd v starosti od 30 do 70 let. V njem se izvajata eno ali dve redčenji (negativna selekcija) do konca obdobja. Cilj v obdobju 30–35 let je imeti okoli 1400 dreves na hektar. Na koncu obdobja je cilj imeti 700 dreves na hektar. Cena redčenja je od 10 do 30 EUR/m³, v povprečju pa 13–15 EUR/m³.

- **Star gozd:** Gozd v starosti od 70 do 100 let, pri katerem izvedejo končni posek drevja. Nato se celoten cikel ponovi. Cena končne sečnje je od 6 do 15 EUR/m³, v povprečju pa okoli 8 EUR/m³.

Uporaba negativne selekcije

Več kot sto let je golosečni sistem glavni sistem gojenja gozdov. Uporabljajo ga zaradi posebnih okoljskih razmer (predvsem slabša rodovitnost oziroma kakovost tal) in prilagoditve industriji. Za začetek in pospešitev procesa pomlajevanja uporabljajo motnjo. Z motnjo (sečnjo na golo, v določenih primerih pa tudi plitvo oranje tal, požari) aktivirajo rodovitnost tal. Glavna omejitev pri rasti gozda so tla, in ne svetloba, zato tudi pri redčenjih uporabljajo negativno selekcijo, ker želijo imeti v različnih razvojnih fazah gozdov natančno določeno število dreves.

Če je prevelika gostota dreves, začne primanjkovati hranil in posledično je rast drevja slabša. Industrijsko golosečni sistem prinaša prednosti strojne sečnje, majhne stroške načrtovanja in sečnje ter velike količine enakih sortimentov. Pri načinu gospodarjenja ima zelo velik vpliv industrija (strojna sečnja ter prilagoditev vseh žag na droben les). Osnova je industrija in gozd prilagodijo industriji (youtube: Forestry the Swedish way).

Cilj podjetja Sveaskog je, da bodo 20 odstotkov površin prepustili naravnim procesom. Glede na ta namen gozdove delijo v tri skupine: ekoparki, strogo varovana območja in proizvodni gozdovi. Po njihovi strategiji naj bi pet odstotkov površin predstavljali ekoparki, deset odstotkov površin strogo varovana območja in 85 odstotkov površin proizvodni gozdovi.

Podjetje Sveaskog ima znotraj programa Prolog narejeno aplikacijo Precisions Jakten. Apli-

kacija primerja količino, ki jo je izmeril stroj, s količino, prevzeto na žagi. Tako je organizirano nekakšno manjše tekmovanje med izvajalci.

Pri redčenju drevja izvajalec sam izbira drevje za posek. Sveaskog označi le pomembnejša varovana območja (okrog vodotokov ter večja drevesa), za vse drugo pa se odloči izvajalec. Pri sečnji tudi namerno poškodujejo določeno število dreves, ki se nato prepustijo naravi. Določeno drevje odrežejo na višini 4–5 metrov in ga pustijo, kar naj bi prispevalo k ohranjanju žuželk in ptičev.

Bistvena je enakomerna dobava hlodovine

Naložen tovarnjak s hlodovino smo sledili do žage Martinsons Trä (www.martinsonstra.com). Podjetje se ukvarja z razrezom in sušenjem lesa, izdelavo lepljenih tramov vseh dimenzij, izdelavo mostov ter objektov (predvsem večjih objektov) iz lepljenega lesa. Velja za eno izmed najmodernejših žag v Evropi, skupaj pa predela več kot milijon kubičnih metrov lesa. Sveaskog se z žagami letno dogovarja glede cene in količine dobavljene hlodovine. Cilj jim je doseči čim višjo prodajno ceno, ob tem pa obdržati vse glavne kupce. Pri sodelovanju med žagami in

KAJ JE CONFOCO?

Cilja projekta CONFOCO sta primerjava sistemov gospodarjenja ter izmenjava znanja in izkušenj med švedskimi in slovenskimi gozdarji. Končni izdelek bo publikacija, v katerem bosta predstavljena slovensko in švedsko gozdarstvo ter njihova primerjava. Končni izdelek bo pripravljen konec leta 2019. SiDG je eden izmed partnerjev tega projekta, pri katerem sodelujejo tudi ZGS, Gozdarski inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta in ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Sveaskogom je bistvena enakomerna dobava hlodovine.

Za določitev dobavljenih količin skoraj vsi predelovalci uporabljajo sistem Biometria. Tovornjak fotografirajo z več strani, včasih tovarnjak tudi stehtajo. Podatki se nato pošljejo v center, kjer se predelajo. Količina dobavljenega lesa se prav tako uporablja za izračun plačila izvajalcev sečnje in prevozov. Na vsakem tovarnjaku se ne določa kakovost dobavljenega lesa, ampak se določa na podlagi vzorca več dobav.

Z GNOJENJEM DO TRIKRATNEGA PRIRASTKA

V centru za raziskovanje organizacije SLU – Švedska univerza za kmetijstvo raziskujejo, zbirajo podatke, primerjajo in eksperimentirajo z gozdovi. Na lokaciji Falkaliden so nam predstavili gnojenje gozdov. Rast gozdov na Švedskem je zelo odvisna od kakovosti tal in vsebnosti dušika. Na lokaciji so za dovod gnojila oziroma dušika uporabljali sistem cevi. Predstavili so nam gozd, star okoli 30 let, ki je bil na eni površini gnojen, na drugi pa negnojen. Na gnojenem delu so uporabili okoli dva tisoč kilogramov dušika na hektar. Gnojili so vsako leto s 55 do 70 kilogrami gnojila. Prirastek se je povečal za trikrat. Lesna zaloga na gnojenem delu je bila 500 m³, na negnojenem delu pa 150 m³.

Ugotovili so, da lahko z gnojenjem cikel razvoja gozdov zmanjšajo s 70–100 let na le 50 let. Gnojilo vpliva na rast od 5 do 10 let, nato rast pade na enako raven kot pred gnojenjem. Na vprašanje, ali gnojilo preide tudi v podtalnico in vodotoke, odgovarjajo, da rastline takoj porabijo ves dušik, ker ga v naravnih tleh zelo primanjkuje. Večinoma gnojijo z letali, trenutna dovoljena uporaba v proizvodnih gozdovih pa je 400 kilogramov na hektar v celotnem ciklu razvoja gozda.

Letna konferenca upravljalavcev državnih gozdov

Evropsko združenje podjetij, ki upravljajo državne gozdove (EUSTAFOR), trenutno združuje 35 članic iz 24 držav Evropske unije. Ena od dejavnosti združenja je tudi organizacija letnih konferenc, ki je vedno v rokah ena izmed članic. Letošnjo konferenco so pripravili Avstrijski državni gozdovi (Österreichische Bundesforste - ÖBf) in je potekala od 12. do 14. junija v bližini Salzburga. Konferenco sta vodila oba direktorja ÖBf, Rudolf Freidhager, direktor za gozdarstvo in varstvo narave, in Georg Schöppl, direktor za finance in nepremičnine.

Vpliv podnebnih sprememb in poslovne prakse

Temo konference vedno določi država gostiteljica, ki pa seveda sledi dogajanju v gozdarstvu oziroma trajnostnem gospodarjenju z gozdovi. Tako so na letošnjem srečanju organizatorji določili dve temi, ki kažeta sedanjost problematiko in prihodnje izzive, in sicer vpliv podnebnih sprememb na gospodarjenje z gozdovi in poslovanje gozdarskih družb ter možnosti za razvoj novih poslovnih praks, ki so neposredno ali posredno povezane z gozdovi in gozdarstvom. Konferenca je bila razdeljena na terenski del s prikazom praktičnih primerov gospodarjenja z državnimi gozdovi v Avstriji ter delovanje nekaterih drugih institucij, povezanih z gozdarstvom, in posvet o obeh omenjenih temah.

Glede vpliva podnebnih sprememb na gozdove je že ogromno napisanega in povedanega, kar so poudarili tudi organizatorji, gozdarska podjetja pa se s posledicami podnebnih sprememb v gozdovih dnevno srečujejo, jih poskušajo v največji meri ublažiti in zagotoviti nadaljnje delovanje gozda

kot ekosistema in poslovanja družb, ki z njimi gospodarijo. Pri tem ni preprostih receptov, je pa nujno, da se gozdarstvo zna prilagoditi očitno spremenjenim okoliščinam delovanja.

Primer sanacije smrekovega gozda

Terenski del je na temo podnebnih sprememb obsegal ogled gospodarjenja z gorskimi smrekovimi gozdovi, ki so jih že v prejšnjem desetletju prizadeli obsežni vetrolomi. Predstavljen je bil celoten potek sanacije gozdov, ki imajo tudi izrazito varovalno oziroma zaščitno funkcijo, saj so na strmih pobočjih nad

evropskega združenja

Tekst:
mag. Janez Zafran

poseljeno dolino. Osnovni princip sanacije ni bil v ničemer drugačen, kot jo izvajamo v Sloveniji. Ključne so čim hitrejša in predvsem varna izvedba sečnje, uspešna prodaja lesa ob čim nižjem padcu cene ter učinkovita obnova poškodovanih gozdov.

Ob podrobni predstavitvi celotne sanacije pa zagotovo postaneš pozoren na posamezne podrobnosti, ki nedvomno pogojujejo učinkovito sanacijo od »povprečne«. Ključni dejavnik pri izvajanju sečnje je bila možnost časovnega in prostorskega prilagajanja intenzivnosti. V osrednjih predelih, kjer se je najprej pojavil lubadar, je sečnja potekala z zakasnitvijo, vse je bilo usmerjeno v sanacijo podrtega drevja ob še nepoškodovanih sestojih. V povezavi s tamkajšnjo skupnostjo so se osnovala večja skladišča lesa z možnostjo dolgotrajnejšega »mokrega« skladiščenja, na državni ravni pa se je začela izvajati zaveza večjih žag za povečan odkup lesa. Prav tako se je z državno pomočjo povečala zmogljivost drevesnic z namenom zagotavljanja zadostnega števila kakovostnih sadik. Ravno v prikazanem primeru se je zgodil še eden, celo za Avstrijo, neobičajen precedens – za celotno območje saniranih gozdov je ÖBf znova prevzel koncesije za lov od lokalnih lovskih združenj in s tem omogočil drastično znižanje gostote populacije divjadi med obnovo poškodovanih gozdov.

Visoka raven usposabljanj

Pomemben segment pri uspešnem gospodarjenju z gozdovi sta tudi usposabljanje in izobraževanje za delo v gozdu. Predstavitev

gozdarskega izobraževalnega središča v mestu Traunkirchen je dokazala, da so tovrstna usposabljanja in izobraževanja v Avstriji res na visoki ravni.

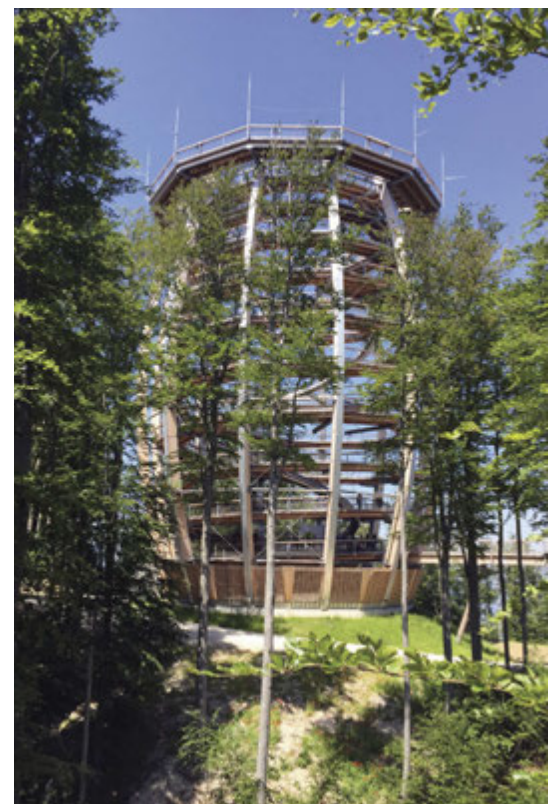
Kot logično nadaljevanje razreševanja dilem pri gospodarjenju z gozdovi zaradi učinkov podnebnih sprememb je bila predstavljena tudi tematika oziroma možnosti za razvoj novih poslovnih praks. Družbe, ki gospodarijo z državnimi gozdovi, se zavedajo svoje odgovornosti tudi do pričakovanj in zahtev širše družbe ter posameznih deležnikov, ki imajo od gozdov in gozdarstva različna pričakovanja.

Usmeritev v turizem in energetiko

V tem delu je bila podrobno predstavljena usmeritev ÖBf, da se intenzivno usmerja tudi v druge dejavnosti, zlasti turizem in izrabo obnovljivih virov energije. Umeritev družb v sorodne dejavnosti temelji ravno na tem, da zaradi vpliva podnebnih sprememb gospodarjenje z gozdovi prinaša vedno večja nihanja v donosu in s tem povezana tveganja, zato je nujno, da se gospodarske družbe usmerjajo tudi na druga področja. Seveda to ni odmik od osnovne dejavnosti, ki bo še vedno gospodarjenje z gozdovi, je pa takšen premik v dejavnostih verjetno nujen, da bi tudi v prihodnje zagotovil stabilno poslovanje družb. S tem ne nazadnje zagotovimo finančno in drugačno stabilnost, ki je nujna za učinkovite odzive na pričakovano pogostnost ujm v gozdovih.

Pri ÖBf so prihodki iz negozdarskih dejavno-

sti v letu 1997 pomenili 25 odstotkov, v letu 2018 pa že 42 odstotkov. Direktor za finance Georg Schöppl je v predstavitvi poudaril, da bi danes ÖBf izkazoval že negativni poslovni rezultat, če bi vztrajal izključno pri prihodkih iz gozdarske dejavnosti. Pri tem pa seveda ne smemo zanemariti niti, da je Republika Avstrija podjetju ÖBf dala koncesijo za upravljanje kar 70 odstotkov vseh velikih jezer v Avstriji!

Primer promocije gozda

V okviru prikaza razvoja novih poslovnih priložnosti smo si ogledali še praktičen primer promocije gozda in gozdarstva kot turističnega produkta. Ob jezeru Traunsee smo se s kabinsko žičnico v upravljanju ÖBf povzpeli na vznožje vrha Grünberg, kjer je razgledni stolp »pot med krošnjami« z zanimivo predstavitvijo pomena in vloge gozda. Stolp je v sodelovanju z ÖBf postavilo isto podjetje (Erlebnis Akademie AG), kot ga je letos zasnovalo tudi na Rogli.

Konferenco je s strokovnim povzetkom obravnavanih tem ter izhodišč za nadaljnje usmeritve zaključil trenutni predsednik EU-STAFOR, Reinhardt Neft, direktor Bavarskih državnih gozdov.

Konferenco v letu 2020 bo organizirala Estonija.

Primer dobre prakse obvladovanja podlubnikov

V začetku junija smo si s predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) na PE Kočevje v gozdnem obratu Poljane ogledali primer dobre prakse obvladovanja podlubnikov. Vodja gozdnega obrata Miha Iskra je korektno izvedel vsa dela in na ZGS poročal o izvedenih ukrepih.

Tekst in foto: **Martina Kastelec**

razmere in populacijske značilnosti podlubnikov na območju. Takoj po odkritju žarišča je bila izvedena izbira dreves ter izdana odločba:

6. 6. 2019 izbira dreves – lubadark,
7. 6. 2019 izdaja odločbe na ZGS,
11. 6. 2019 uvedba izvajalca v delo – vodja GO,
11. 6. 2019 obvestilo o začetku dela ZGS -ju – vodja GO,
13. 6. 2019 zaključek dela,
13. 6. 2019 obvestilo o zaključku ZGS s strani vodje GO,
16. 6. 2019 vnos: posekano ZGS – revirni gozdar,
20. 6. 2019 vnos: prevzeto ZGS – vodja KE ZGS,

Po končani sečnji in spravilu je bilo sečišče urejeno, poškodbe v gozdu in na gozdnih prometnicah pa sanirane. Gozdni lesni sortimenti so bili odpeljani iz gozda. Dodatnih dreves, ki niso bila označena, bi pa kazala znake napada podlubnikov, med izvedbo del ni bilo. Višji panji smreke so bili olupljeni. Hvala ZGS, CE Ljubljana in OE Novo mesto za pomoč pri izvedbi terenskega dne.

V GGE Poljane v preteklosti ni bilo težav s podlubniki. Šele po poškodbah zaradi žleda so sledile gradacije podlubnikov. K večjim sanitarnim sečnjam po podlubnikih je verjetno prispevala tudi usmeritev, da se v GGE zaradi prenizkega deleža habitatnih dreves v sestojih puščajo oslabiljena drevesa in se tako približa predpisanemu odstotku odmrle biomase na ravni GGE. Leto 2017 je bilo sušno, še posebej sta pomembna zimska suša ter izredno vroče poletje.

V letu 2017 smo tako imeli v GGE 7.800 m³ sanitarne sečnje po podlubnikih, leto pozneje pa 4.800 m³. Izvedba del je v letu 2018, ko smo se na ravni celotne PE spoprijemali z velikimi količinami sanitarne sečnje, nekoliko zamujala. V letu 2019 pa smo imeli do julija 2.500 m³ sanitarne odkazila na 12 C odločbah.

Skupaj s predstavniki ZGS smo si ogledali oddelek št. 51 v k. o. Podstenice, kjer je letos sanacija stekla izjemno hitro. V avgustu 2018 smo na površini enega hektarja prejeli C odločbo za izvedbo 464 m³ sanitarne sečnje smreke zaradi napada podlubnikov, dela naj bi bila izvedena v 21 dneh, a smo rok izvedbe zamudili za nekaj dni. Letos smo v istem oddelku na isti površini prejeli odločbo za 85 m³ sanitarne sečnje. Dela so morala biti opravljena v 21 dneh. SiDG je moral o izvršenih odrejenih ukrepih obvestiti ZGS v treh dneh. Odkazana drevesa so bila še živa in zelena ter še naseljena s podlubniki. Revirni gozdar Joško Fink iz ZGS, krajevne enote Podturen, je pri določitvi 21-dnevnega roka korektno upošteval razvojno fazo, velikost žarišča, delež iglavcev v preostalem sestoji, vremenske

Osrečili smo pet družin v socialni stiski

Tekst in foto: **Suzana Rankov**

V sodelovanju z Nedeljskim Dnevnikom in dobrodelno fundacijo Izpolnimo otroške želje smo tik pred začetkom zimske sezone z drvmi osrečili pet družin. Vsaka je dobila po 20 kubičnih metrov drv, poskrbeli pa smo tudi za njihov prevoz. Naša donacija je bila skupaj vredna dobrih šest tisoč evrov.

Z drvmi smo na pomoč priskočili družinam v socialni stiski, ki so jih v Nedeljskem Dnevniku letos predstavljali in jim pomagali v okviru rubrike Iskrica Nedeljskega. Kurjava je za

družine, ki živijo na socialnem robu, vsako jesen nočna mora, saj ne vedo, kako bodo zagotovili, da bo družina čez zimo na toplem. Zato se jim je, ko smo jim sporočili novico, da prihajamo z drvmi, odvalil kamen od srca. Za prevoz je poskrbel naš sodelavec **Boštjan Konda**, ki je v nekaj dneh les iz Anhovega peljal v Cerklje ob Krki, Črni Potok pri Kočevju, Podčetrtek, Vrtovče nad Ajdovščino in družini iz bližine Ljubljane, ker je prosila za anonimnost. Boštjana so bili povsod zelo veseli, saj jim je s svojim tovornjakom prikolčarjem pripeljal rešitev za mrzlo zimo. Za žaganje podarjenega lesa so morale družine poskrbeti same, kar ni zmotilo nikogar. Vsak se je znašel po svoje in vsa drva so že razrezana in varno shranjena za hladnejše dni. »Pomagali so nam sorodniki, prijatelji in sosede. Drva so zelo lepa, zato stokrat hvala družbi SiDG. Vsa čast jim za to plemenito potezo,« je novinarki Nedeljskega Dnevnika povedal eden od prejemnikov naše donacije. Ker SiDG gospodari z državnimi gozdovi, ima pri donacijah v naravi skoraj popolnoma zvezane roke. Letos se nam je pokazala možnost za donacije, ko smo v Anhovem pri Novi Gorici dobili les, ki je bil v državnem gozdu posekan brez ustreznih dovoljenj. V takšnih primerih zakonodaja dopušča tudi donacije, vendar morajo biti obvezno izpeljane prek dobrodelnih organizacij.

Za preostanek lesa smo v dogovorih z Rdečim križem iz Nove Gorice, prek katerega bomo les razdelili še približno desetim družinam v socialni stiski.

NEKROLOG

Matej Pacek

*Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znancev je zasula že lopata!
Odprta noč in dan so groba vrata,
al dneva ne pove nobena prat'ka.*

(F. Prešeren)

Veliko prezgodaj in nepričakovano nas je letos junija zapustil naš sodelavec Matej Pacek.

Matej se je rodil leta 1978 na Dolenjskem. Po končani osnovni šoli je šolanje nadaljeval na Srednji kmetijski šoli v Novem mestu. Ker mu usoda ni namenila dela in kmetovanja na kmetiji, želja po delu v naravi pa ni usahnila, se je vpisal na Biotehniško fakulteto, smer gozdarstvo. Med študijem je spoznal svojo življenjsko sopolnico Vasjo in ljubezen ga je pripeljala na Koroško. Matej je med študijem in pred redno zaposlitvijo znal poprijeti za marsikatero delo. Delal je na žagi, opravljal vodovodno inštalaterska dela in taksacije ter meril vzorčne ploskve v gozdu ...

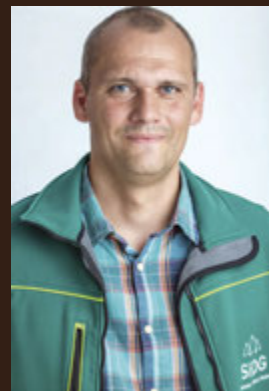
Po končanem študiju je na Zavodu za gozdove Slovenije opravil pripravništvo in se leta 2005 zaposlil na krajevni enoti Črna kot revirni gozdar v revirju Koprivna. V teh letih sta si s partnerko zgradila dom v Kotljah in rodili so se jima trije otroci, Elija, Dunja in Fedja, ki jim je bil oče v pravem pomenu besede.

Zaradi njegovih velikih ambicij in želje po novih izzivih je leta 2016 pustil službo na ZGS in se zaposlil v družbi SiDG kot vodja gozdnega obrata. Delo je opravljal z vso vnemo, vestno in marljivo, najsrečnejši pa je bil na terenu, v osrčju koroških gozdov.

Vedno je govoril, da je treba živeti za danes, in ne za jutri, zato je znal izkoristiti vsako prosto minuto. O družinskih potovanjih in različnih dogodivščinah nam je z navdušenjem pripovedoval. Še v tako turobnem dnevu nam je znal popestriti dan s šalami in s svojim šarmom.

Bil je zelo dober sodelavec in vodja, predvsem pa je bil ČLOVEK! Pogrešamo ga.

Jure Kumer

Bo jesenov ožig spremenil sestavo naših gozdov?

Tekst in foto:
Jana Kus Veenvliet,
Zavod Symbiosis, so.p.

V zadnjih letih tujerodne vrste čedalje večkrat omenjamo tudi v povezavi z gozdovi. Vrste, ki smo jih prinesli iz tujih krajev, ne srečujemo več le v urbanih okoljih, temveč čedalje pogostejše tudi zunaj mest, na kmetijskih površinah in v gozdovih. Po številnih ujmah, ki so v zadnjih letih prizadele naše gozdove, so izpraznjene vrzeli naselile različne invazivne tujerodne rastline. Te lahko oblikujejo strnjene sestoje, iz katerih popolnoma izrinejo domorodne vrste. Na takšnih območjih je ovirano tudi pomlajevanje gozda, saj zaradi gostega zastora invazivnih rastlin ne morejo vzkliti niti nova drevesa. V slovenskih gozdovih se invazivno širita predvsem navadna barvilnica in japonski dresnik.

Širjenje tujerodnih gliv

Širjenje tujerodnih gliv je precej manj opazno, saj gre večinoma za drobne organizme, ki jih ne moremo opaziti s prostim očesom. A drobni trosi se učinkovito razširjajo po zraku, zato se tujerodne glive pogosto hitro širijo in dosežejo tudi najbolj oddaljena območja. Tudi tujerodna gliva *Hymenoscyphus fraxineus*, ki povzroča jesenov ožig, se je v Sloveniji izredno hitro razširila.

Bolezen smo pri nas zaznali leta 2006, le tri leta pozneje pa je bila razširjena že skoraj po vsej Sloveniji. Bolezen prizadene predvsem veliki in poljski jesen, ki sta pomembna gradnika naših gozdnih združb. Okužena drevesa lahko prepoznamo že z razdalje, saj imajo v krošnjah veje s počrnelimi ali uvelimi poganjki, ali pa so posamezne veje popolnoma gole in odmrle. Sčasoma začne odmirati tudi lesno tkivo. Zaradi okužbe mlada drevesa propadejo že v 2–3 letih, starejša pa v 7–15 letih, zato bodo sčasoma vsaj lokalno jesenova drevesa iz naših gozdov izginila.

**Jesenov ožig na celotnem
drevesu**

Prihajajo tudi tujerodne žuželke

Gozdovi niso varni niti pred tujerodnimi žuželkami. Te so na nova območja najpogosteje zanesene z živimi rastlinami, neobdelanim lesom ali leseno embalažo, včasih pa so slepi potnik, naključno prisotni v transportnih vozilih. Nekatere tujerodne žuželke, ki bi lahko ob vnosu povzročile še posebej veliko gospodarsko škodo, obravnavamo kot karantenske organizme, zato zanje veljajo stroga pravila in se uvoženo blago sistematično pregleduje za prisotnost teh organizmov.

Kot karantenskega škodljivca obravnavamo tudi jesenovega krasnika, okoli centimeter velikega hrošča, katerega ličinke vtajajo rove v debla jesenov in povzročijo njihovo odmiranje. Jesenov krasnik so iz Azije že zanesli v Združene države Amerike, v Evropi pa je za zdaj prisoten v okolici Moskve. Ob morebitnem širjenju proti zahodu pa bi prav tako napadel domorodne jesene in povzročil veliko gospodarsko ter okoljsko škodo. Medtem ko zaradi glive, ki povzroča jesenov ožig, listi počrniijo in se posušijo, so kot posledica prisotnosti jesenovega krasnika listi manjši in včasih porumeneli. Še najprepoznavnejše so izhodne odprtine odraslih hroščev na drevesnem deblu, ki so velike le okoli 3 mm in imajo obliko ležeče črke D.

Opozorilni seznam

Zaradi velikega obsega svetovne trgovine je nevarnost širjenja še številnih drugih tujerodnih vrst v naše gozdove. V okviru projekta LIFE ARTEMIS smo leta 2017 izdelali prvi opozorilni seznam tujerodnih vrst v gozdovih. Po posodobitvi v letu 2019 je na seznam uvrščenih 59 tujerodnih rastlin, 15 tujerodnih žuželk, 14 tujerodnih gliv in sedem tujerodnih sesalcev. Na opozorilni seznam smo vključili tiste tujerodne vrste, za katere je po našem mnenju

Jesenov ožig

Ko se tujerodna vrsta v naravi razširi in postane zelo številna, je ni več mogoče odstraniti in nam preostane le še blaženje negativnih vplivov, kar prinaša visoke in trajne stroške.

velika verjetnost, da bodo v naših podnebni razmerah invazivne. Nekatere med njimi se pri nas še ne pojavljajo, vendar pa že povzročajo škodo v sosednjih državah. Nekaj tujerodnih vrst s seznama pa je pri nas lokalno razširjenih in jih že obravnavamo kot invazivne.

Opozorilni seznam tujerodnih vrst je temelj sistema zgodnjega obveščanja in hitrega odzivanja, vzpostavljenega v okviru projekta LIFE ARTEMIS, ki ga sofinancirajo Evropska komisija, Ministrstvo za okolja in prostor, Mestno občino Ljubljana in Javno agencijo za raziskovalno dejavnost. Ko se tujerodna vrsta v naravi razširi in postane zelo številna, je ni več mogoče odstraniti in nam preostane le še blaženje negativnih vplivov, kar prinaša visoke in trajne stroške.

Z usmerjanjem aktivnosti v preprečevanje šir-

jenja novih tujerodnih vrst lahko učinkoviteje preprečujemo škodo zaradi novih tujerodnih vrst, saj je te praviloma v zgodnjih fazah širjenja še mogoče odstraniti iz narave in tako preprečiti, da bi prerasle v okoljski problem. V okviru projekta LIFE ARTEMIS spodbujamo tudi lastnike gozdov, delavce v gozdovih in druge ljudi, ki se pogosto zadržujejo v gozdovih, da se vključijo v opazovanje in spremljanje razširjenosti tujerodnih vrst.

POIŠČI TUJERODNO VRSTO

V letošnji akciji Poišči tujerodno vrsto še posebej spodbujamo zainteresirano javnost k sporočanju podatkov o jesenovem ožigu. Čeprav širjenja jesenovega ožiga ne moremo več omejiti, bodo podatki o razširjenosti v pomoč gozdarjem pri načrtovanju dolgoročnih ukrepov za varstvo gozdov. Podatke lahko sporočite prek spletne (www.invazivke.si) ali mobilne aplikacije Invazivke (dostopna na Google Play). Sporočanje je še posebej preprosto z mobilno aplikacijo, saj opažanje s fotografijo vnesemo le z nekaj kliki, lokacija pa se prenese iz GPS mobilnega telefona. Vabimo vas, da se vključite v zbiranje podatkov o invazivnih tujerodnih vrstah in prispevate k varovanju naših gozdov.

Navadna barvilnica

(Pinus strobus)

Zeleni bor je z več kot 620 tisoč kubičnimi metri lesne zaloge druga najbolj razširjena tujerodna drevesna vrsta v slovenskih gozdovih, njegova prihodnost pa je predvsem zaradi mehurjevke zelenega bora tako kot v vsej Evropi negotova.

Nežne iglice
in podolgovati
storži zelenega
bora

Zeleni bor v nasadu na Krasu pri Dutovljah.
Na deblih so zelo izraziti vejni venci.

Zeleni bor je do kar 50 metrov visok iglavec, doma v vzhodni polovici Severne Amerike. Od naših borov ga je najlažje razlikovati po nežnih, do 14 centimetrov dolgih iglicah, ki v vse smeri izraščajo v šopkih po pet, in po ozkih, podolgovatih, do 20 centimetrov dolgih storžih, ki dozori v dveh letih. Raste lahko na različnih vrstah tal, vendar mu najbolj ustrezajo globoka, peščena, zmerno vlažna in nekoliko kislata tla, dobro prenaša sušo, revna tla in nizke zimske temperature, slabše pa sneg in veter, ki mu včasih lomita veje.

V Evropo ga je leta 1605 prinesel Anglež George Weymouth, v Sloveniji so ga prvič posadili konec 17. stoletja v Mokricah, obsejnejše nasade pa so začeli zasajati konec 19. stoletja. Največ so ga zasadili v Brkinih, na Pohorju, v Panovcu pri Novi Gorici in na Dravskem polju, po drugi svetovni vojni še na Dolenjskem, v Beli krajini, okolici Brežic, Selški dolini, na Jezerskem, pri Mali Bukovici pri Ilirski Bistrici so posadili 150 hektarjev velik nasad. Zaradi sencozdržnosti se danes marsikje pomlajuje in na več mestih se je že vključil med naravno rastje, vendar znakov, ki bi kazali njegov morebitni večji invazivni potencial, za zdaj ni opaziti.

Zeleni bor odlikuje izjemno hitra rast in njegov razmeroma lahek les je v domovini zelo cenjen, pri nas pa dosega nekoliko nižjo kakovost kot rdeči bor in zato tudi nižje cene na trgu. Za zdaj se na kamionski cesti večinoma proda med 40 in 50 EUR/m³, kar je blizu kakovostnemu razredu embalažne hlodovine. Vendar pa je za prihodnost zelenega bora v Evropi mnogo bolj kot trenutno nižja cena na trgu problematična mehurjevka zelenega bora ali ribezova rja (*Cronartium ribicola*), v Evropi avtohtona rastlinska bolezen, ki se razvija na dveh gostiteljih. Mehurjevka že desetletja povzroča veliko gospodarsko škodo po gozdovih in nasadih zelenega bora po vsej Evropi, saj učinkovitega načina za preprečevanje njenega širjenja žal še nismo našli.

Več o zelenem boru si lahko preberete v knjigi *Drevesne vrste na Slovenskem* avtorja Roberta Brusa, ki jo lahko za 29,99 evra naročite na drevesa.narocila@gmail.com.

Izmerili smo logaško smreko

Tekst: **Suzana Rankov**

Skupaj s Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo Postojna (SGLŠ) smo junija po 21 letih znova izmerili logaško smreko, ki je nedaleč od poti med Hrušico in Kalcami pri Logatcu in se uvršča med najvišja drevesa v Sloveniji. Trenutno je visoka 53 metrov, ima 131 centimetrov premera, prostornina pa znaša 28 kubičnih metrov. V dobrih 20 letih je to izjemno drevo pridobilo osem kubičnih metrov prostornine in dva metra v višino, premer se je povečal za 14 centimetrov. Ti podatki potrjujejo, da smreka ohranja vitalnost.

Za novo izmero logaške smreke smo se na SiDG odločili v okviru spodbujanja socialnih funkcij gozda. »Cilj projekta je bil pridobiti podatke o višini, obsegu in premeru drevesa tako, kot je bilo to prvič storjeno pred 21 leti – po sekcijah. Po opravljenih meritvah bomo podatke uporabili za predstavitev logaške smreke na informativni tabli. SiDG želi s tem javnost opozoriti na to izjemno visoko, predvsem pa polnolesno drevo z veliko prostornino na območju Logatca in Postojne ter eno od najvišjih dreves v Sloveniji,« je povedal Andrej Vidmar, vodja gozdnega obrata Postojna na SiDG in pobudnik akcije. O vitalnosti logaške smreke priča tudi podatek, da smo pri izmeri ugotovili, da jo je lani napadel podlubnik, vendar se mu je uspešno uprla.

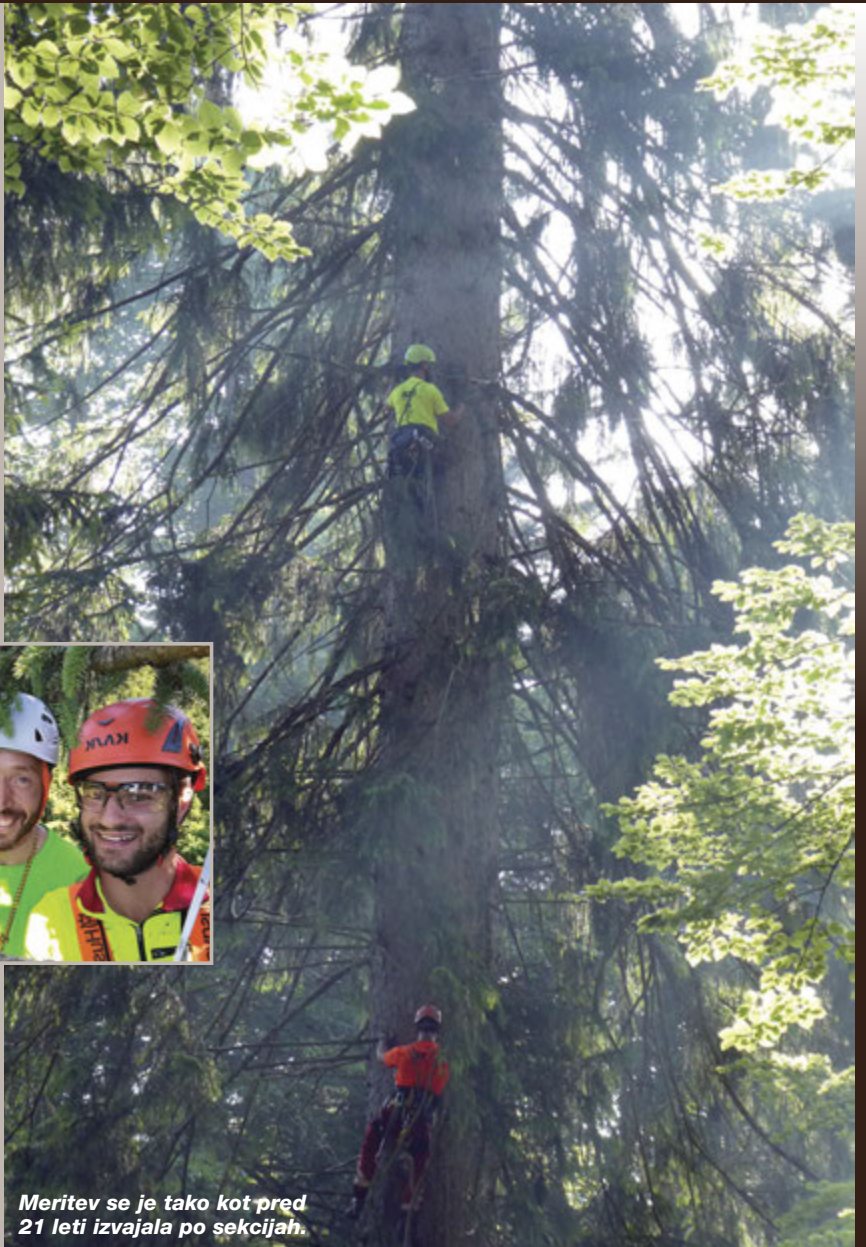
Logaško smreko je prvič leta 1998 izmeril Berto Bizjak iz Zagona, ki se je ukvarjal z nabiranjem storžev in je nanjo splezal z lestvijo. Strokovnjaki iz SGLŠ so se na smreko letos povzpeli s pomočjo t. i. vrvne tehnike, ki v nasprotju s prostim plezanjem brez varovanja omogoča tudi ustrezno varovanje plezalca. Za izmero drevesa so uporabili merski trak za višino in t. i. pi meter za izmero

Skupinska fotografija je bila posneta na 50 metrih višine, na njej pa je poleg Andreja Čeča in Andreja Vidmarja še Tine Božič iz SGLŠ (od leve proti desni).

premera debla. Na podlagi izmerjene višine in premerov debla po sekcijah smo nato izračunali še prostornino drevesa. Vodja plezalne ekipe Andrej Čeč je dejal, da si ne predstavlja, da bi danes kdo prosto in brez varovanja splezal na tako visoko drevo.

Logaška smreka na Hrušici je z več kot 50 metri višine najvišje drevo v občini Logatec in se zato uvršča med drevesno naravno vrednoto lokalnega pomena. Poleg izjemne višine jo odlikuje tudi izjemna debelina.

Meritev se je tako kot pred 21 leti izvajala po sekcijah.

SiDG SMO LJUDJE

MOJCA KRAJNC

Tekst: **Danijela Zaveršnik**

»Če res znamo živeti – le kakšen začetek dneva je lahko lepši od tistega, ki se začne z nasmehom?«
(Thích Nhat Hanh)

... s takim nasmehom, ki ga nam iz dneva v dan podarja Mojca, poslovna sekretarka, super sodelavka, pridna mravljica, rojena v Mariboru, ki je v zasebnem življenju predana delu na kmetiji, kjer imata z možem Juretom 26 glav goveda, enega konja in kokoši. Kmetijo na Smolniku v osrčju pohorskih lepot sta z možem prevzela v Mojčinih rosnih 20 letih. Že takrat je Mojca spoznala, da ljubi naravo, in tako se je po dolgih letih zaposlitve na Novi KBM preusmerila v podjetje SiDG, ki ne more biti bolj povezano z naravnim bogastvom – njej ljubo naravo.

Mojca je prav tako lovka. Že 12 let je članica lovskega društva Ruše in ima kar nekaj trofej. Lani je odstrel gamsa kot darilo ob menjava PE odstopila Denisu Vrhcu, ki je gamsa tudi uplenil. Njen mož je prav tako lovec in skupaj sta zelo dobra ekipa tim. Dopolnjujeta se tudi v kuhinji in tako smo lahko sodelavci letos spomladi na vseslovenski prostovoljni akciji pogozdovanja poskusili njun slastni bograč.

Mojca ni le mama sinovoma Aljažu in Juretu, ampak je tudi »mama« naše poslovne enote Maribor in nepogrešljiva desna roka vodje PE. Mojco bi lahko na kratko opisali kot osebo, ki je vsestranska, pozitivna, skrbna, vedno nasmejana in predana družini ter tudi nam sodelavcem. Veselja do humorja ji prav tako ne manjka, zato jo vsi sodelavci radi pokličemo. Nikoli ne bom pozabila dogodka s sodelavcem, ki je med vrsticami povedal, da ne ve, kako bo, Mojca pa je v smehu dejala: »Saj imam jaz gver v avtu, take bomo že porihitali!«

Za Mojco brez dvoma velja rek: »Stori, kar moreš, s tem, kar imaš, tam, kjer si!«
(Theodore Roosevelt)

ŠTEFAN LAH

Tekst: **Tomi Ivanič**

Štefan se je kot odpremnik na SiDG zaposlil v začetku lanskega leta. Rojen je bil v Postojni, odraščal pa je v naselju Glina na Bloški planoti. Pri 10 letih je začel igrati na harmoniko, kar navdušeno počne še danes, ko z veseljem zaigra v družbi prijateljev.

Po končani osnovni šoli se je vpisal na Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo v Postojni in po uspešnem zaključku začel iskati zaposlitev. Čeprav je že od malih nog sanjal, da bo delal v gozdu, se mu ta želja ob prvi zaposlitvi ni izpolnila. Najprej je namreč kot operater rezalne linije začel delati v bližnji tovarni JUB v Novi vasi. Čeprav do službe ni imel daleč, je še vedno razmišljal o zaposlitvi, ki bi ga približala gozdnemu delu, zaradi katerega se je tudi šolal za gozdarski ali morda celo lovski poklic.

Prosto delovno mesto, ki je bilo razpisano za odpremnika na PE

Postojna, mu je dalo upanja za tako zeleno službo. Med večjim številom prijavljenih je bil izbran in tako postal tudi uradno del ekipe SiDG z dolgo zeleno »pisarno v gozdu«. Štefan je kljub mladosti in brez pravih delovnih izkušenj v gozdarstvu zelo hitro napredoval in med sodelavci velja za preprostega, hvaležnega in zanesljivega delavca. Zaradi njegove višine, 203 centimetrov, ga ni težko najti v množici ljudi, zaradi česar je dobil ljubkovalni vzdevek »kratki«.

V prostem času se najraje ukvarja z lovom. Ker živi na kmetiji, pri hiši seveda ne manjka domačih živali. Še posebno je ponosen na lovsko psa pasme posavski gonič, s katerima se vsako jesen redno udeležuje skupnih lovov po vsej Sloveniji. Na kmetiji imajo tudi 20 konjev in kar nekaj goveda, zato mu dela nikoli ne zmanjka. Poleg lova so njegov hobi tudi konji, ki jih včasih zajaha, včasih pa se s konjsko vprego odpravi v naravo.

Štefan je prav tako vesten »facebooker«, ki v našo PR-službo velikokrat pošlje kakšen zanimiv video ali foto material. Njegov posnetek divje svinje z mladički je imel ogromno gledanost, opazili so ga tudi na najbolj obiskanem spletnem portalu 24ur.com, ki je pred meseci celo prišel po Štefanovo izjavo v snežniške gozdove. Pri tem posnetku še posebej izstopa njegov večkrat izrečen nagovor prašičji družinici »Pujsa, pujsa, kej si pujsa«, zaradi katerega smo ga sodelavci velikokrat pohecali.

SEBASTJAN ŠIVIC

Tekst: **Štefan Bezovnik**

V tokratni Korenini PE Ljubljana predstavlja svojo mlado moč – Sebastjana Šivica. Na kratko: je kleni Gorenjec – Žirovniččan, gozdar odpremnik gozdnih lesnih sortimentov in družinski človek. Domači gozdovi v prelepi gorenjski pokrajini ga obkrožajo že od rane mladosti, zato so precej vplivali na njegovo življenje. Odločitev za poklic gozdarja po končani ekonomski gimnaziji v Radovljici tako ni bila težka. Biotehniška fakulteta mu je ponudila najboljšo izbiro nadaljnega izobraževanja, leta 2014 pa jo je z magistrskim študijem uspešno končal.

V kriznem času za gozdarsko zaposlovanje je imel Sebastjan pri iskanju dela veliko sreče, saj je pripravnštvo lahko takoj opravil na Zavodu za gozdove Slovenije na območju Kranja. V nadaljevanju je zaradi žledoloma in z njim povezane sanacije leta 2015 nadaljeval pridobivanje izkušenj na Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

Rojstvo družbe SiDG smo zaposleni na takratnem SKZG pričakovali z nestrpnostjo, tudi Sebastjan. Ponosen je, da je dobil priložnost na SiDG na novem delovnem mestu odpremnika. Delo opravlja zagnano, z veseljem in tipično gorenjsko trmo v pozitivnem smislu. V treh letih je spoznal, da mu je delo všeč, ker je v naravi, obenem pa ga dopolnjuje veliko dinamike in nepredvidljivih situacij. Zlasti pozimi, ko gozdne ceste poledenijo, je lahko pestro. Meni, da je delo v gozdarstvu zelo kompleksno in da je potrebno veliko znanja ter ljudi za uspešno gospodarjenje.

V prihodnosti si želi, da bi družba še naprej rasla. Sam pa bi rad spoznal čim več drugih področij gozdarstva, kar že okuša, ko občasno nadomešča vodjo gozdnega obrata in spremlja nepremičninski trg.

V prostem času se rad ukvarja s sečnjo in nego domačega gozda ter pripravo drv za domače potrebe. Da ni vse povezano z gozdarstvom, si rad privoščijo pohod na kakšen gorenjski hrib ali goro in občasno igra dvoranski nogomet. Pivo s prijatelji pa je čedalje bolj redka dobrina. Za pestro življenje ob ženi pri Šivčevih namreč skrbita najmlajša, sinova Žan in Nejc, ki sta še igriva malčka.

JANEZ BOBEN

Tekst: **Zvonimir Žagar**

Janez Boben se je rodil 30. 12. 1991 v Ljubljani. Trenutno živi v vasi Visejec v osrčju Suhe krajine, osnovno šolo pa je obiskoval na Prevolah v občini Žužemberk.

Že od malega se je rad ukvarjal z obdelavo lesa, kar mu je bilo v veliko veselje. Ta ljubezen se je razvila v domačem mizarstvu, ki ga je vodil njegov oče. Po osnovni šoli se je Janez vpisal na Srednjo lesarsko šolo v Novem mestu, in ker je živel na podeželju, je bil stalen stik z gozdom neizbežen. Ljubezen do tega ga je vodila na študij gozdarstva na Biotehniški fakulteti, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire v Ljubljani. Nad poklicem gozdarja ga je navdušil tudi stric Jože Boben, ki je bil takrat revirni gozdar v revirju Hinje na OE Novo mesto. Pravilo, da ko si enkrat gozdar, je velika verjetnost, da postaneš lovec, je pri njem obveljalo. Tako je postal zelo aktiven član v krajevni lovski družini, hkrati pa je zelo zanesljiv pomočnik revirnemu lovcu v LPN Medved, v revirju Svetli Potok.

V prostem času večkrat poprime za diatonično harmoniko in ob igranju ter prepevanju Slakovih viž skrbi za prešerno razpoloženje med prijatelji.

Njegova velika neizpolnjena želja je obisk znane gozdnate dežele. Na vrhu njegovih želja pa je država Kanada.

Ob ustanovitvi družbe SiDG se je v družbi zaposlil kot odpremljalec v gozdnem obratu Soteska. Med ujmami in gradacijami podlubnikov pride velikokrat pomagati tudi na Kočevsko, kjer se zelo hitro vključi v novo delovno okolje in je zelo dobro sprejet med sodelavci. Janez svoje delo opravlja z veseljem in je vedno pripravljen pomagati, pri delu pa dosegajo visoke učinke. Kot sodelavec je zelo delaven, pošten, zanesljiv in samoiniciativen, med drugim pa ga odlikujeta velika natančnost in kakovost dela.

UTRINKI ZADNJIH MESECEV

NA TRADICIONALNEM SREČANJU NA VRHU ROGA

Predstavniki PE Kočevje smo se konec maja v času tedna gozdov udeležili že tradicionalnega srečanja na Žagi Rog, ki ga organizirajo ZGS, Gozdarsko društvo Medved in Društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva Novo mesto. Na razglednem stolpu se je tako kot vsako leto izobesila slovenska zastava. Med srečanjem smo razpravljali o aktualnih temah, ki zadevajo predvsem sodelovanje vseh uporabnikov prostora, pohoda po medvedovih stopinjah, ureditve Belega studenca pod vrhom Roga, dejavnosti skavtov ter dolgoročnih namenov Občine Kočevje in Občine Dolenjske Toplice na tem območju. Srečanja so se udeležili še predstavniki ZGS OE Kočevje in Novo mesto, zaposleni na LPN, skavti, Planinsko društvo Kočevje in Planinsko društvo Krka NM, ZRSVN OE Novo mesto in OE Ljubljana, Občina Kočevje.

Tekst in foto: **Damjan Južnič**

KLOPI ZA OBISKOVALCE LJUBLJANSKEGA GOLOVCA

Na ljubljanskem Golovcu ob priljubljeni sprehajalni poti je PE Ljubljana v okviru tedna gozdov postavila več parkovnih klopi, ki so že takoj dobile prve zadovoljne uporabnike. Za lopato so poprijeli kar naši kolegi Matija Špacapan, Luka Seidl in Peter Kucler, seveda ob mehanizirani pomoči našega podizvajalca Janeza Trobca.

Na parceli državnega gozda, ki ga je leta 2014 močno poškodoval žledolom, načrtujemo še vedutno sečnjo. Ta bo obiskovalcem odprla pogled na Ljubljansko barje in Krim. Poleg tega načrtujemo, da bomo v dogovoru z Mestno občino Ljubljana postavili še dodatne klopi in informativne table. Obiskovalcem želimo čim bolj prijetno posedanje na naših klopih.

Tekst in foto: **Suzana Rankov**

UTRINKI ZADNJIH MESECEV

SREČANJE VODIJ GOZDNIH OBRATOV NA TERENU

V PE Kočevje smo poleg rednih sestankov začeli organizirati terenske sestanke, na katerih se zberemo vsi vodje gozdnih obratov. Namen srečanja je predvsem, da se vsi zaposleni na PE naučimo kaj novega, prediskutiramo težave, ki se pojavljajo na terenu, ter iščemo rešitve, se pogovorimo, kako najbolje voditi dela ter usmerjati izvajalca, poenotimo merila glede izvedbe del v gozdovih, poenotimo merila pri klasiranju gozdnih lesnih sortimentov ... Načrtujemo, da bomo takšno srečanje organizirali vsaka dva meseca vsakič v drugem gozdnem obratu.

Tekst in foto: **Damjan Južnič**

FINANČNO SMO PODPRILI OBNOVO GOZDNE POTI PLEŠIVEC

V soboto, 7. septembra, sem se kot predstavnica SiDG z družino udeležila tradicionalnega jesenskega pohoda po gozdni turistični poti Plešivec. Kljub rahlemu dežju smo se ob 9.30 sešli pred gostiščem Balek v Suhem Dolu, kjer sta nas pozdravila predsednik Turističnega društva Slovenj Gradec Peter Cesar in župan Mestne občine Slovenj Gradec Tilen Klugler. Oba sta se SiDG iskreno zahvalila za pomoč pri obnovi poti.

Gozdna turistična pot Plešivec je ena daljših in dobro označenih krožnih poti z dolžino 10 kilometrov in z višinsko razliko približno 500 metrov. Sprehodili smo se po soteski Kaštel ter se ustavili pri mlinu, kjer smo imeli postanek za krajše druženje in prikaz dela v mlinu. Najbolj zagreti so kljub dežju nadaljevali pot do plešivske graščine, do Vernerce in nazaj v izhodiščno točko v Suhi Dol.

Vetrolom je konec leta 2017 gozdno turistično pot močno poškodoval. Družba SiDG se je odzvala na prošnjo Turističnega društva Slovenj Gradec in finančno podprla obnovo poti. Z našo pomočjo so postavili klopi na počivališču ob mlinu, zamenjali so polomljene smerokaze in table, počistili zaraslo pot in zagotovili varen prehod nad jarkom (vzdolž so se položile brune v dolžini šest metrov).

Upamo, da bo obnovljena pot služila številnim pohodnikom. Predvsem pa je pohvalno, da smo kot družba SiDG prispevali k ohranitvi te barvite poti po soteski Kaštel. S tem smo pokazali, da poleg osnovnih načel gospodarjenja z gozdom (trajnosti, sonaravnosti in večnamenskosti) spodbujamo tudi socialne funkcije gozda in da nam gozd ne pomeni samo vira surovine, temveč ima tudi različne funkcije - rekreativno, turistično, izobraževalno, estetsko ...

Tekst in foto: **Danijela Zaveršnik**

MINISTRICA NA OBISKU NA SIDG

Konec junija smo na SiDG gostili ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. **Aleksandro Pivec**. Glavni direktor **Zlatko Ficko** ji je na seдеžju družbe na kratko predstavil rezultate poslovanja v tem letu in aktualno problematiko sanitarne sečnje v državnih gozdovih.

Nato smo se odpravili v gozd v bližini Kočevja, kjer so naši gozdarji ministrici pojasnili delovanje kompleta strojne sečnje in načrte za krepitev lastne gozdne proizvodnje. Na koncu smo ministrico peljali še v Kočevsko Reko na ogled lesne proizvodnje v naši hčerinski družbi Snežnik.

DAN ODPRTIH VRAT SIDG

Na Poslovni enoti (PE) Kočevje smo konec maja prvič, odkar obstaja SiDG, organizirali dan odprtih vrat s prikazom gozdne proizvodnje. Ogleda naše najsodobnejše mehanizacije in dela s kompletom strojne sečnje ter zgibnikom in gozdarskim traktorjem se je udeležilo okoli 250 ljudi. Med njimi so bili tudi skupina učencev OŠ Zbora odposlancev Kočevje, večje število lastnikov zasebnih gozdov in gozdarji iz Zavoda za gozdove Slovenije. Pobudnik dogodka je bil kolega **Urban Štupica**, vodja gozdnega obrata na PE Kočevje, pri sami izvedbi pa so na pomoč priskočili tudi naši drugi sodelavci iz PE Kočevje in oddelka za gozdno proizvodnjo. Glede na veliko zanimanje obljublamo, da takšnega dogodka nismo organizirali zadnjič.

TRADICIONALNO SREČANJE LOVSKIH PEVSKIH ZBOROV IN ROGISTOV

SiDG je tudi letos podprl tradicionalno srečanje lovskih pevskih zborov in rogistov, za kar se nam je v imenu organizatorjev lepo zahvalil predsednik Koroške lovske zveze Janez Švab. Letošnje srečanje, ki je bilo že 46. po vrsti, je potekalo konec junija v Dravogradu. Nastopilo je 21 skupin rogistov in 16 skupin pevcev iz Slovenije, Italije in Hrvaške. Zaradi neodločljivih zadev se tokratnega srečanja niso mogli udeležiti pevci in rogisti iz Avstrije. Kljub temu je nastopilo kar 389 pevcev in rogistov.

Častni pokrovitelj prireditve je bil predsednik države gospod Borut Pahor, ki se srečanja zaradi obveznosti v tujini ni mogel udeležiti. Poslušalcev, ki jih je bilo v dvorani okoli 500, in nastopajoče so lovci po končani prireditvi pogostili s koroškim kosilom ter spominkom na to srečanje.

ITALIJANSKI ŠTUDENTI NA SNEŽNIKU

Pri nas so se med študijskim obiskom ustavili študentje, ki se izobražujejo na univerzi v Padovi v okviru predmeta gozdne fitopatologije. Prihajajo z različnih celin (Evropa, Azija, Afrika), večina jih je na izmenjavi in študirajo različne naravoslovne smeri. Del študijskega obiska je namenjen tudi spoznavanju patogenov, ki lahko gospodarsko in ekološko prizadenejo funkcije gozdov. Skupino so vodili profesor Lucio Montecchio (Padova), profesor Dušan Jurc in Peter Smolnikar (oba Gozdarski inštitut Slovenije).

Predstavili smo jim naše podjetje ter problematiko sanacije vetroлома. Zaradi vsebine njihovega predmeta smo jih peljali na ogled zadnjih preostalih količin lesa na začasnem skladišču lesa v Kočevju, ki je nastalo kot posledica sanacije vetroлома. Obiskovalci so bili nadvse zvedavi – skladišče je na poseben način oživilo ...

Tekst in foto: **Mitja Piškur**

NA POTI NA SNEŽNIK SMO POSTAVILI NOVE KLOPI

Občina Ilirska Bistrica ima mnogo naravnih lepot. Med najzanimivejše in najbolj obiskane zagotovo sodi Snežnik. Nanj se lahko povzpemo iz različnih smeri, najpogostejše pa se njegovi obiskovalci odločijo začeti svoj pohod na Sviščakih. Pot, ki se vije skozi bukov gozd in nato prek ruševja do Snežniškega vrha, je nezahtevna, polna raznovrstne flore in favne. Snežnik oziroma Veliki Snežnik je z višino 1.796 metrov najvišji vrh v bližnji in daljni okolici, zato je z njega lep razgled po večjem delu Slovenije in bližnje sosednje Hrvaške. Ob lepem vremenu tako vidimo najvišje vrhove Gorskega Kotarja in Istre, kjer izstopajo Risnjak, Snježnik in Učka. Na slovensko stran pa prek prostranih gozdov Notranjske vidimo tudi najvišje vrhove Julijskih Alp, Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank. Po pogovoru z županom Emilom Rojcem smo se pri SiDG odločili, da za krepitev socialnih funkcij gozda v sodelovanju z lokalno skupnostjo ob poti na Snežnik postavimo tri nove klopi. V sodelovanju s planinskim društvom Snežnik smo klopi namestili pri Kapetanovi bajti, do katere je še možen dostop z osebnim avtomobilom. Planinci, pohodniki in naključni sprehajalci naj se na njih spočijejo in si naberejo novih moči.

Tekst in foto: **Janez Logar**

BILI SMO NA HOLCERIJI

Holcerija v Vitanju je vsakoletna kulturna prireditev, katere namen je ohranjanje gozdarske in podeželske tradicije, predvsem z območja Pohorja. Bližnje naselje Rakovec nad Vitanjem je bilo znano po gozdni delavcih. Nekoč je tam obratovala steklarna, pozneje pa zasebna vodna elektrarna. Okoliški prebivalci imajo po domovih še veliko starih gozdarskih orodij, v bližini je etnološki muzej in znan izdelovalec violin iz večinoma pohorskega lesa.

Veliko tega je bilo mogoče videti na omenjenem dogodku. Med drugim je bilo organizirano sekaško tekmovanje, na katerem se je pomerilo 23 sekačev. Na podelitvi je sodeloval tudi naš vodja PE Ljubljana **Branko Štunf**, saj je SiDG finančno podprl izvedbo tega tradicionalnega dogodka. Poleg predstavnikov lokalnih skupnosti, državnega zbora, medijev in turizma so bili prisotni tudi predstavniki gozdarske in kmetijske operative in številni drugi sponzorji. Po ocenah je Holcerijo letos obiskalo več kot dva tisoč ljudi.

UTRINKI ZADNJIH MESECEV

IZOBRAŽEVANJE ODPREMNIKOV

V okviru sektorja za prodajo in logistiko izvajamo sistemska izobraževanja odpremnikov gozdnih lesnih sortimentov. Njihov namen je optimalno ovrednotenje gozdnih lesnih sortimentov v dani situaciji, odpravljanje nepravilnosti pri razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov v posamezne kakovostne razrede ter poenotenje razvrščanja gozdnih lesnih sortimentov med odpremniki tako znotraj poslovnih enot kot na ravni celotnega podjetja. Naš cilj je postati homogen, uravnotežen, povezan kolektiv, v katerem so subjektivni elementi pri odpremi v maksimalni meri izključeni. Zaradi logistike izvedb sta bili na vsaki poslovni enoti organizirani dve izobraževanju. Občasno prihaja do razhajanj med strokovnostjo in izkušnjami, ki so plod rutine in navad iz preteklosti. Zato smo se na pripravljenih poligonih, pomožnih skladiščih, kamionskih cestah medsebojno kalili, umerjali ter praktično razvrščali gozdno lesne sortimente iglavcev in listavcev po veljavnem pravilniku o razvrščanju in merjenju. Upoštevali smo tudi predloge sprememb pravilnika, ki je v pripravi. Po opravljenih izobraževanjih smo ugotovili, da je razvrščanje gozdnih lesnih sortimentov v posamezne kakovostne razrede na visoki ravni, dejansko sliko pa bomo dobili ob izvajanju internih kontrol odpreme na terenu. S strokovno, vestno in odgovorno odpremo želimo prispevati svoj delež k optimalnemu poslovanju podjetja. V prihodnosti pa se bomo morali posvečati tudi pridobivanju povratnih informacij, kaj se dejansko z lesom zgodi v primarni in končni predelavi. Izkušnje, pridobljene pri ogledih proizvodnje v lesnopredelovalni industriji, bi bile namreč koristno vodilo pri odpremi lesa. Medsebojna povezanost med gozdarsko in lesno panogo je tako ključen dejavnik za dolgoročno in uspešno poslovno sodelovanje.

Tekst in foto: **Tadej Biščak**

Na jubilejnim srečanju **Pro Silve** o pobudah iz **Slovenije in stanju v Evropi**

12. septembra je v Radljah ob Dravi potekalo slavnostno odprtje jubilejnega srečanja ob 30-letnici Pro Silve, ki se je neuradno začelo že dan prej s postavitvijo temeljnega kamna Centra za sonaravno gospodarjenje z gozdovi.

Foto: **Boris Rantaša, ZGS**

Celotno srečanje sta zaznamovali povezovanje in sodelovanje, ne samo med Pro Silvo, Pahernikovo ustanovo in krajevno skupnostjo, ampak tudi z drugimi institucijami. Posebej sta bila izpostavljena dva prisotna ustanovna člana, Bela Varga iz Madžarske in Hubert Dolinšek iz Slovenije. Posebna zahvala je bila namenjena tudi vsem sodelujočim organizacijam pri izvedbi srečanja: Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvu za kulturo, Občini Radlje ob Dravi, Pahernikovi ustanovi, Zavodu za gozdove Slovenije, Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Gozdarskemu inštitutu Slovenije, družbi Slovenski državni gozdovi, Mestni občini Celje, Občini Ribnica na Pohorju in Zavodu RS za varstvo narave.

Na odprtju je prisotne najprej nagovoril predsednik Pro Silve, dr. Eckart Senitz: »Ponosen sem, da sem danes v Sloveniji, kjer se je začela oblikovati ideja o ustanovitvi združenja in je tradicija sonaravnega gospodarjenja z gozdom še danes pomemben del lokalne skupnosti in nacionalne zakonodaje.«

Udeležence konference je posebej pozdravila tudi dr. Tanja Kerševan Smokvina, državna sekretarka na Ministrstvu za kulturo: »Pomemben del našega delovanja je povezan tudi z varovanjem z naše dediščine in v ponos nam je bilo, da smo lahko sodelovali pri postavitvi razstave, ki Slovenijo in slovenske gozdarje postavlja v sam vrh sonaravnega gospodarjenja z gozdom.« Uradni del nagovorov je zaključil Damjan Stanonik, državni sekretar ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je poudaril: »Velik izziv za sonaravno in večnamensko gospodarjenje z gozdovi je tudi iskanje širšega trajnostnega ravnotežja med številnimi interesi v gozdu, na primer med obiskovalci in lastniki gozdov. Oblikovati bo treba specifične pristope sonaravnega gospodarjenja z gozdovi tudi za socialne in ekološke funkcije gozdov.«

V dvorani srečanja je bila postavljena mednarodna razstava »Tripe Wood«, ki predstavlja dobre prakse kulture lesene gradnje v alpskem prostoru in je namenjena promociji kakovostne lesene gradnje, saj prikazuje različnost uporabnosti stavb oziroma objektov iz lesa.

Odpri smo obnovljeno gozdno pot do izvira Sotle

Tekst in foto: **Suzana Rankov**

V okviru spodbujanja socialnih funkcij gozda je SiDG obnovila gozdno pot do izvira mejne reke Sotle. Postavili smo več smerokazov, dve informativni tabli in štiri parkovne klopi z mizami. S sprehodom do izvira Sotle in ogledom obnovljene gozdne poti, ki smo ga organizirali z območno enoto Zavoda za gozdove Slovenije in Občino Rogatec, pa smo 27. maja zaznamovali tudi teden gozdov 2019.

»Družba SiDG želi poleg ustvarjanja ustreznega donosa za lastnika, torej državo, tudi vračati v gozdove in lokalno skupnost. Zato spodbujamo ekološke in socialne funkcije gozda, za katere vsako leto namenjamo več sredstev,« je ob odprtju obnovljene gozdne poti povedal **Robert Robek**, vodja sektorja za gozdarstvo SiDG.

Vodja OE Celje Zavoda za gozdove Slovenije **Aleksander Ratajc** je poudaril, da čeprav je Sotla mejna reka, združuje tako ljudi ob meji kot tudi različne institucije, ki nam je mar za gozd in naravo. Primer takšnega sodelovanja je bilo odprtje obnovljene gozdne poti. Spomnil je še na geslo letošnjega tedna gozdov, in sicer »Sodelujmo z gozdom v dobro narave in ljudi«.

Tone Lesnik, gozdar in predsednik sekcije Prosilva Slovenija, pa je opozoril na pomen načel sonaravnega, trajnostnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi, ki velja za enega od najpomembnejših dosežkov javne gozdarske službe v Sloveniji. »Imeti gozd ni nekaj samoumevnega. Lani smo vse organizacije, ki smo povezane z gozdom, podpisale kodeks obnašanja v naravi. Prav bi bilo, da ga razširimo med ljudi,« je povedal Lesnik.

Pobudo za obnovo gozdne poti do izvira Sotle je dal naš kolega **Miroslav Kores** skupaj z Dušanom Debenakom iz Zavoda za gozdove Slovenije, vodja KE Rogaška Slatina.

NEKAJ O REKI SOTLI

Reka Sotla izvira v južnih pobočjih Macolja v treh izviri, od katerih je orografsko desni na slovensko-hrvaški meji (vas Log pri Rogatcu), ostala dva sta na Hrvaškem. Izvir na slovenski strani je urejen v obliki malega vodnjaka. Dolžina reke Sotle sicer znaša okoli 90 kilometrov, izliva se v reko Savo, skoraj po vsej svoji dolžini pa je mejna reka med Slovenijo in Hrvaško. Do Rogatca ima hudourniški značaj, naprej pa je nižinska reka s široko poplavno ravnino. Sotla je bila stoletja mejna reka med avstrijskim in ogrskim delom habsburškega imperija, vendar za domačine nikoli ni bila pregrada, ki bi ločevala slovensko prebivalstvo na desnem bregu od Zagorcev na hrvaškem bregu reke. Dostop do izvira je mogoč iz več smeri, do njega vodi markirana pot, predlagamo pa, da si izberete pot od parkirišča pri kmetiji Čeremožišče ob cesti Žetale-Rogatec, kjer je meja med omenjenima občinama.

NASA PISATELJICA (EVELINA), NAŠ NEKDANJI MINISTER ZA PROMET (IGOR)	ROMAN FRANCETA BEVKA	ZRAČNI DUH V GOETHE-JEVEM FAUSTU	KAR SE ŠIRI NAVADNO S PRIPOVEDOVANJEM, GLAS, GOVORICA	GRŠKA ČRKA	TROJANSKI JUNAK	NAŠ JEZIKO-SLOVEC (JOSIP)	ALEKSAN-DRIJSKI VERSKI REFOR-MATOR	AVTOR: GREGA RIHTAR	POŽELENJE	NEON	PERSONA	NASELJE V OBČINI TOLMIN	NAŠ KOMORNI ZBOR	TEKMO-VALNA SKUPINA	POPOLNO UJEMANJE	AMERIŠKA MERA ZA MLEKO
PRITOK BERINGO-VEGA MORJA NA KAMČATKI			NAŠ KIPAR (DUŠAN)					KDOR KAJ SNUJE								
DELAVEC PRI MARTI-NOVKI								LESNA SNOV (REDKO) IGRALEC KELLY								
POKRAJINA V GRČIJ				TROVPREGA PRI RIMLJANIH MESTO V GRUZIJI						ELEGANTEN MOSKI STAROGR. PRISTA-NISCE						
GESLO									IZRAELSKI POLITIK EBAN VIDEAŠTKA ŠMID				ANDREJ KAROLI			EGIPČAN-SKI BOG SONCA, RA
FRANCOSKI FILMSKI IGRALEC DELON, NEKDANJI FRANCOSKI DIRKAČ PROST MARIANSKO OTOCJE						AFRIŠKA ANTILOPA	POVELJNIK LADJEVIA V STARI ŠPARTI ZIVEC							ORANJE		
MANGAN		INDIJSKI PISATELJ (RADŽA)	PIHALEC			ASTRONAVT ARMSTRONG	DATLJEVA PALMA			LETOVIŠČE NA HVARU				SRBSKA PEVKA		
PRIPADNIK INDIJANCEV AMPOV V PERUJU			OKORNEZ, TRDELIN					RAVNALO								
FRANCOSKI IGRALEC JULES MURAIRE			JAHAJNA STEZA			KOSTNI LOK NAD OČESOM IGRALEC PENN		ZADETEK PRI KOŠARKI				JUNAŠKA PESNITEV HRVASKI PISATELJ KOVAČIČ			VEČERNA ZABAVA S PLESOM	LEVI PRITOK RENA V ŠVICI, AARE
IRHARSKA OBRAT									JUŽNI SADEŽ							NIKLJEV BRON ZA UPORE
PUŠČAVNIK IZ OPERE THAIS							ŠTEFAN LAPAJNE				PRIPRAVA ZA MERJENJE VODNE GLOBINE	GUBA (STAR.) DOMOVINA MEDEJE IN KIRKE				
NEPO-MEMDEN, ČLOVEK				POGAN				BODEČI PLEVEL					ŠKOTSKI POMORSČAK (JOHN) MESTO V ŠPANJI			
INDIJ		JEZERO OB ŠVICAR.-FRANC. MEJI ZNAMKA (REDKO)		GRŠKA PESNIČKA				UMETNIŠKI IZDELEK								
DEBELO ČREVO (ZASTARELO)					NABOREK							PISEC ARIANE (CLAUDE) SL. PESNIČKA (MAJDA)				
POSLOVNI PROSTOR, TRGOVSKA PISARNA					RASTLINA SPORIŠ											
NOVOZE-LANDSKA PAPIGA			IVERKA NEKDANJA SOVJETSKA ATLETINJA (MARIJA)								TATVINA					
POGRAD (NAREČNO)							MESTO NA SEVERU ŠVEDSKE 100						ANTON NANUT NEMSKA ATLETINJA ASTAFEI			
MEDIČINA						RIBA V SEVERNIH MORJIH LETNI GOZD-NI POSEK				POLOŽAJ TELESA VOZ S PLOHOM, DIRA					MATERIN BRAT, STRIC (STAR.)	GORA V KARA-VANKAH
OZEK IN TANEK KOS BLAGA				PECELJ PRI GORI NEKDANJI JAPONSKI DROBIZ				PEVEC SMOLAR				OLUPEK				
OLIVER MLAKAR		NEKD. ANG. VOJSKO-VODJA (HENRY) VIDAV IVAN						ORGAN VOHA		SEVERO-ZAHODNI VETROVI V SREDNOZEM. KRANJ						
PLOSKOVNA TVORBA, NA KATERI LEZI PREMICA, KI POTEKA SKOZI RAZLIČNI TOČKI TVORBE	SOL CIANOVE KISLINE						OZDRAVELI BOLNIK								SRBSKO MOŠKO IME, ALEK-SANDAR	
							ROPARSKA PTICA IZ REDA VRANOV									

Rešitev križanke (geslo v zelenem polju) lahko skupaj s svojim imenom, priimkom in domačim naslovom pošljete do 20. novembra 2019 na elektronski naslov korenina@sidg.si ali po pošti na naslov: **SiDG, d. o. o., Rožna ulica 39, 1330 Kočevje, s pripisom »Za Korenino«.**

12. junija 2019 smo izvedli žrebanje za nagradno križanko iz 9. številke Korenine.

Tričlanska komisija sodelavcev SiDG je ugotovila, da so vse rešitve prispale pravočasno do roka: 20. 5. 2019.

Izmed pravih rešitev je izžrebala tri nagrajence. Dobitnikom smo nagrade poslali po pošti.

Rešitev križanke (geslo v zelenem polju) 9. številke Korenina se je glasila: **»POMLADIMO GOZDOVE«**

Izžrebanci nagradne križanke - Korenina št. 9 so:

1. nagrada – termovka:
ALEŠ HUS, KAMNICA

2. nagrada – naglavna svetilka:
IVICA PER, KOČEVJE

3. nagrada – USB polnilec za avto:
VERONIKA KOŠMRLJ, ORTNEK

